

РІК LXXVII, Ч. 6

ЧЕРВЕНЬ – 2020 – JUNE

№ 6, VOL. LXXVII

НАШЕ ЖИТТЯ

OUR LIFE

ВИДАЄ СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ – PUBLISHED BY UNWLA, INC.

СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

Неприбуткова організація

“НАШЕ ЖИТТЯ”

Рік заснування 1944

РІК LXXVII ЧЕРВЕНЬ Ч. 6

Україномовний редактор – Лариса Тополя
Англомовний редактор – Тамара Стадниченко

Редакційна колегія:

Маріяна Заяць (з уряду) – голова СУА
Уляна Зінич, Святослава Гой-Стром,
Софія Геврик, Петруся Савчак,
Ірена Грамяк, Лідія Слїж

ISSN 0740-0225

UKRAINIAN NATIONAL
WOMEN'S LEAGUE OF AMERICA, INC.
A Non-profit Organization

“OUR LIFE”

Published since 1944

VOL. LXXVII JUNE № 6

Ukrainian-language-editor – Larysa Topolya
English-language editor – Tamara S. Cornelison

Contributing Editors:

Marianna Zajac – UNWLA President
Ulana Zynych, Sviatoslava Goy-Strom,
Sophia Hewryk, Petrusia Sawchak,
Irena Gramiak, Lida Slysh

“НАШЕ ЖИТТЯ” ВИХОДИТЬ РАЗ У МІСЯЦЬ (ОКРІМ СЕРПНЯ)

“OUR LIFE” IS PUBLISHED MONTHLY (EXCEPT AUGUST)

ЗМІСТ – CONTENTS

Лариса Тополя. Основний оберіг державности.....	1
Маріяна Заяць. Ділимося вітками і думками.....	2
Наша обкладинка.....	3
Лариса Тополя. Чим жив СУА та українство у червні 1944-го р.?	4
Marianna Zajac. Sharing News And Views.....	5
Natalia Pawlenko. Building the First Ever Ukrainian American Artist Directory An Appeal.....	6
Наталія Павленко. Створення першого українського американського художнього довідника.....	7
Звернення до союзянок.....	8
Marianna (Szcawinsky) Crans. Coping with Covid 19 Isolation.....	9
Tamara Cornelison. Corona Walks.....	9
Олександр Мацука. Що сталося 22-го червня 1941-го року.....	12
Інга Григанська, Надія Бурмака. Він не збирав земних скарбів.....	14
Святослав Левицький. І у Псалмах воскликнім Йому.....	18
Аліна Акуленко. Що я знаю про фемінітиви.....	20
З книги Євгена Онацького «Очима душі, голосом серця».....	23
Patricia H. Zalisko. An Artist's Story.....	25
Діяльність округ і відділів СУА:	
Olya N. Czerkas. Branch 124, St. Petersburg, Florida.....	26
In Memoriam. Irene H. Ochrymowych.....	28
Patricia Ann Mokrycki.....	29
Our Cover Artist.....	29
Благодійність.....	30
Our New Members.....	31
Жартома та насправжки про українську мову друзів наших менших.....	32
Тетяна МакКой. Жінка квітки саджала.....	32
Ihor Magun. How Your Brain Creates Happiness.....	33
Володимир Гевко. На літо — до бабусі.....	33
Нашим дітям.....	34
Наше харчування.....	36
Наша обкладинка: Ірма Осадца. <i>Дерево життя</i> . 2001, папір, олівець конте, пастель. 25½ x 19¾ (65 x 50). Зі збірки мисткині.	
Our Cover: Irma Osadsa. <i>Tree of Life</i> . 2001, conté crayon and pastel on paper. 25 ½ x 19 ¾ (65 x 50). Collection of the artist.	

- The Editorial Board does not always share the point of view of the author.
- In Ukrainian, the editors follow the orthography of the Holoskevych dictionary.
- No reprints or translations of *Our Life* materials are allowed without the editor's written permission.
- The author is responsible for the accuracy of the facts in the article.
- Unsolicited manuscripts will not be returned.
- The editor reserves the right to shorten submissions and make grammatical corrections.
- PLEASE NOTIFY US OF ADDRESS CHANGES PROMPTLY – there is no charge.
- There is no charge for MEMORIAL NOTICES and the photographs with them.
- Please note that the deadline for all ARTICLE submission is the **5th of each month**.
- Authors are requested to include a telephone number with manuscripts to allow us to acknowledge submissions and verify information

Periodicals Postage Paid at New York, NY
and at additional mailing offices.
(USPS 414-660)

POSTMASTER – send address changes to:
“OUR LIFE”

203 Second Ave., New York, NY 10003

© Copyright 2020 Ukrainian National Women's
League of America, Inc.

Канцелярія СУА та адміністрація журналу “Наше життя”:

Tel.: (212) 533-4646 E-mail: office@unwla.org

Адміністратор: Оля Стасюк • Administrator: Olha Stasiuk

Канцелярійні години: вівторок, середа, четвер – 12 – 8

Office hours: T. W. Th. – 12 p.m. to 8 p.m.

\$3 Один примірник / Single copy

\$45 Річна передплата в США (не член СУА) / Annual subscription in the USA for non-members

\$50 В країнах поза межами США / Annual subscription in countries other than USA

Членки СУА одержують “Наше життя” з оплатою
членської вкладки через відділ. Передплатникам
письмово нагадується про відновлення передплати.

Річна вкладка вільної членки СУА – \$50.

Our Life magazine is included in UNWLA member
annual dues, payable through the member's branch.

Subscribers are sent renewal letters.

Annual dues for UNWLA member-at-large – \$50.

ОСНОВНИЙ ОБЕРІГ ДЕРЖАВНОСТІ

Є події і дати, що регламентують життя держави, а є такі, що уможливають її існування. До останніх треба, найперше, віднести дату, коли наша держава зробила європейський вибір і відстояла територіальну свободу та незалежність. А також день, коли українці відновили та захистили свої державні символи, українську мову, кордони та права кожного громадянина України — **День Конституції України**.

Сучасна історія Конституції України розпочалася 28-го червня 1996-го року, коли прийняття Основного Закону закріпило правові основи незалежної України, її суверенітет і територіальну цілісність і стало важливим кроком у забезпеченні прав людини, сприяло становленню України як незалежної держави та повноправного суб'єкта міжнародних правових відносин.

З перших днів проголошення незалежності України спроби ухвалити Конституцію не увінчувалися успіхом. Процес гальмували через перманентні суперечності між тодішнім президентом України Л. Кравчуком і парламентом на тлі тривалої соціально-економічної кризи в країні. Тому робота над Конституцією України тривала аж 6 років. Протягом цього періоду надійшло 15 проєктів документа — від Конституційної комісії, політичних партій, науковців. Так, комуністи пропонували зберегти назву УРСР, відновити радянську форму правління, обмежити права президента й увійти до нового Союзу. Націоналісти були проти цього й додатково наполягали на позбавленні Криму статусу автономії. Відповідно, найгостріші дискусії точилися навколо питань розподілу повноважень між гілками влади, державної символіки, приватної власності, статусу Республіки Крим та російської мови.

У ніч з 27-го на 28-ме червня 1996-го р. (загалом безперервно 23 год) після тривалих дебатів (попередньо до документа внесли близько 6 тис. поправок) Верховна Рада України нарешті ухвалила Конституцію, яка замінила стару, радянського взірця 1978-го р. Проголосували за новий закон 315 депутатів. Україна цього дня стала останньою країною колишнього СРСР, що юридично скинула радянські кайдани. Процес ухвалення Закону згодом став називатись «конституційна ніч».

Прийнята у 1996-му р. Конституція України чинна й досі, але уже чотири рази до неї вносили зміни: 2004-й р. — ухвалення «Конституційної реформи» у Верховній Раді; 2010-й р. — скасування Конституції 2004-го р. (без голосування в парламенті); 2014-й р. — повернення до Конституції в редакції 2004-го р.; 2015-й р. — внесення змін до частини децентралізації.

Втім, Україна має давню багатомілітарну історію конституційного процесу. Перша в історії України Конституція з'явилася 5-го квітня 1710-го р. Її створив Пилип Орлик — гетьман у вигнанні. Документ називався «Пакти і Конституція прав і вольностей Запорозького війська». Основною ідеєю цієї Конституції була незалежність України: «Україна по обидва боки Дніпра має бути на віки вічні вільною від чужої держави». За нею Україна ставала демократичною державою, влада гетьмана обмежувалася Генеральною радою, усі посадові особи повинні стати виборними, а гетьман не мав права наділяти кого-небудь владою. Це був один з перших документів у світі, що встановлював республіканську форму державного устрою. Але чинності Конституція не набула, оскільки царська Росія повністю захопила Україну та включила її до складу імперії. Серед попередників сучасної Конституції треба назвати ще і такі: Конституція УНР (29-го квітня 1918-го р.), яку також чекала невдача: через кілька годин її дії до Києва увійшли німці, а до влади прийшов уряд гетьмана Павла Скоропадського; Мала Конституція ЗУНР (13-го листопада 1918-го р.); Тимчасова Конституція Карпатської України (15-го березня 1939-го р.); конституції, які приймалися за часів Радянського Союзу.

Основою Конституції України є демократичні цінності, які єднають українців з країнами світу, та ідеали справедливості, рівності й верховенства права. Життя, здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнані найвищою цінністю в українській державі. Залишається лише бажати, щоб Основний Закон був справжнім і головним оберегом державності й демократії, гарантом незалежності та соборності України.

З Днем Конституції, дорогі союзники! Зі Святом, рідна Україно!

Лариса Тополя, редактор.

Ми знаходимося в аналогічних умовах загрози коронавірусу Covid-19, що й минулого та позаминулого місяця.... коли кінця пандемії не видно.... Союз Українок Америки (СУА) запропонував своїм членкиням дві різні ініціативи.

20-го квітня Наталія Павленко, вільна членкиня Екзекутиви СУА та третя заступниця голови СУА для справ зв'язків Надія Нинка висловили подяку від щирого серця на сторінках *фейсбуку* всім медичним працівникам, які, не знаючи втоми і часто з ризиком для власного життя, кинулися допомагати тим, хто бореться або смертельно захворів на Covid 19, а також працівникам сфер громадського харчування та послуг, які забезпечували безперебійне постачання харчів та інших життєво необхідних послуг. У повідомленні говорилося, що «багато з членкинь Союзу Українок Америки були саме серед тих працівників: медиків та служб сфери послуг. Ми вітаємо вас, ми висловлюємо свою подяку та пишаємося вашими героїчними вчинками. Також багато Відділів СУА знайшли можливості допомагати всередині своїх громад, через унікальні підходи до людей літнього віку, тим, кому загрожує небезпека, самотнім або тим, хто знаходиться в біді». Вони попросили членкинь СУА поділитися своїми розповідями, а також надіслати світлини та статті на електронну скриньку vr-pr@unwla.org задля того, щоб ми змогли поширити їхні історії щодо фахової та/або гуманітарної допомоги в одному з наших наступних видань *Our Life* («Наше Життя»).

Ми всі намагаємося якнайкраще вийти з цієї ситуації та шукаємо шляхи, що є найкращим нашим рішенням. Чимало з нас тепер проводить набагато більше часу в інтернеті, у *фейсбуці* тощо. Я особисто натрапила на дописи Дейвіда Алана, редактора CNN, під заголовком «Проект мудрості». У цих статтях йдеться про те, як можна знайти пристосування деяким речам у нашому житті в часи пандемії, про мудрість та філософію, які можна знайти як в античні часи, так і в часи

попкультури.

Два приклади, які мене найбільше вразили:

1) німецький письменник Йоганн Вольфганг фон Гете ще дві сотні літ до цього коронавірусу надав метафоричну пораду кожному робити свою справу: «Якщо кожен підмете свій власний ганок, увесь світ стане чистим». Я б перефразувала його цитату так: якщо кожен з нас зробить бодай дрібний внесок до справи громади, світ стане кращим.

2) місіонер Квакер Етьєн де Грельє писав: «Я пройду цей шлях лише один раз; будь-яке добро, яке я можу вчинити, будь-яку милість, яку можу показати людині – мушу робити вже зараз». Еволюція цієї цитати спонукає нас шукати людей, кому ми зможемо стати в нагоді у цей критичний для всіх нас час. І СУА зробив саме це в черговий раз.

28-го квітня Ока Грицак, референтка суспільної опіки СУА, ініціювала розсилання мережами інтернет, зокрема *фейсбук*, а також розмістила наступний заклик до наших членкинь на сайті СУА: «Ми висловлюємо співчуття всім тим, хто бореться або смертельно захворів на Covid-19. Ми також дякуємо всім медичним працівникам, які піклуються про хворих і працівникам сфери послуг, які забезпечують постачання продовольчих товарів та інших життєво необхідних послуг. **Наш дім, США**, отримав потужний удар через пандемію Covid 19 не лише з точки зору здоров'я, але також і економіки. На цій землі достатку вже зареєстрували той факт, що кожен дванадцятий дорослий і кожна сьома дитина не має продовольчої безпеки». Зважаючи на це, СУА започаткував новий проект – **Годуймо голодних, СУА для США** – та запросив усі свої відділи жертвувати задля забезпечення нужденних харчами. Заохочувалися і приватні пожертви. Головна Управа СУА пообіцяла, що будь-які пожертви у сумі до 10,000 доларів США будуть подвоєні з фінансів СУА. Організацію *Нагодуй Америку (Feeding America)* було обрано як отримувача наших пожертв, тому що ця організація має національну мережу, працює з продовольчими банками та харчосховищами на всій території США. (Важливим фактом є те, що Навігатор Доброчинності – організація щодо моніторингу, яка оцінює доброчинні організації в США – надала організації *Нагодуй Америку* загальний бал 94.3). Без сумніву, наші членкині прагнуть (і ми впевнені, що вони чинять саме так) допомагати нужденним як в українській громаді, так і поза її межами.

З моменту виходу цього оголошення референтки суспільної опіки, округи поширили серед своїх членкинь кампанію щодо збору коштів. Після того, як ми кілька тижнів поспіль стежили за новинами, де у довжелезних чергах сім'ї очікують на безплатні харчі, членкині СУА, не вагаючись, погодилися допомогти землякам американцям. На 14-го травня (за тиждень до закінчення кампанії зі збору коштів) приблизно 15,000 доларів США вже було зібрано на підтримку цього заходу. Розмовляючи з

членкинями СУА, Ока Грицак отримала такий відгук: «У нас не було проєктів, направлених на підтримку земляків американців з часів урагану Гарвей. Я із задоволенням по-жертвую». Почесна членкиня СУА та почесна голова Українського музею в Нью Йорку Ольга Гнатейко висловила свої враження як Оці Грицак, так і мені особисто, категорично підкреслюючи: «Я дуже пишаюся бути членкинею нашої організації!» Дякуємо, пані Олю!!! Ми також, ми також!!!

ПРИГАДУЄМО....

CHANGE OF DATE

Ukrainian National Women's League of America

XXXII National Convention

will be held on

June 4-6, 2021

at the Sheraton Valley Forge Hotel - King of Prussia, Pennsylvania

Наша обкладинка

Ірма Осадца, Торонто (Онтаріо). Народилася у німецькому місті Ерланген 1949-го р. в українській родині. Імігрувала з батьками до США 1963-го р. Отримала диплом бакалавра мистецтва у Клівлендському художньому інституті та магістра в Єльському університеті, де вчилася у відомих митців Аль Гельда та Лестера Джонсона.

Працюючи в різних техніках живопису та рисунку, часто використовує образні елементи українського фольклору, щоб передати невидиме, нематеріальне, таке, що вже стало спогадом. Її твори виставлялися в Канаді, США та Україні, зокрема з персональними виставками в Українському Інституті Модерного Мистецтва в Чикаго, в галерії Ротунда в м. Кітчінгер (пров. Онтаріо), та в галерії Мадер у Клівленді (штат Огайо). Отримала ряд нагород, а також грант від Мистецької ради Онтаріо.

Живе та працює в Торонто, виконує функції секретаря в Асоціації художників Канади.

Наближаючись до 100-ї річниці CУА, звертаємося до його історії та заохочуємо всіх долучатися: читайте, згадуйте, пишіть...

Чим жив CУА та українство у червні 1944-го року? *(За сторінками «Нашого життя»)*

Мабуть, історії властиво повторюватися, або, щонайменше, повертати нас до певних дій і збуджувати емоції, подібні до тих, якими жили наші пращури. Така думка приходить після прочитання першої статті «Нашого життя» за червень 1944-го року — першого року існування щомісячного літопису Союзу Українок Америки.

Адже у дописі «Може й остання нагода» повідомляють, як чотири роки поспіль «американське жіноцтво власними руками, довгими годинами праці та об'єднанням, згідливим, зусиллям держить у поготівлі установу АЧХреста». І продовжують: «У поготівлі, в справності, в охоті відгукнутися на кожний клич терплячих, скільки і де вони не були б. На морі, суші та у повітрі, своїм і чужим, цим, що на фронтах, і тим, що в заплілі: усім на поміч АЧХрест витягає свою добросердну руку».

76 років тому союзники усвідомлювали, що Друга світова війна хоч і вимагала «безмежні терпіння» та несла страхіття, але «була б у десятеро страшніша, більш нелюдська та жорстока, коли б не діяльність АЧХреста».

А «парність явищ» має подвійну природу та полягає в тому, що нині членкині нашої організації так само, як раніше попередниці, усвідомлюють жахіття війни на Сході України, що її розпочала Росія, а також «війни» з коронавірусом, що становить небезпеку усьому людству. Як тоді українські жінки в Америці працювали з надією, що «побідний кінець щораз ближче», так і тепер активно діють, аби підтримати українців, а також тих, хто має потреби через карантин тут, в Америці. Відтак, і нині актуально звучить заклик жінок з 1944-го року: «Українські Жінки! Використайте

цю, може й останню нагоду та ставайте до праці... Де є наша жінка — інтелігентка, якій легше розвідатися, написати, зорганізувати, чим другим — нехай негайно скликає біля себе жінок та зголоситься з ними до праці. Скажете: літо, спека, зголосяться, а потім не придуть! Цим відповідайте словами одної матері, що має синів у війську: «А нашим синам не спека наражати життя? А нашим хлопцям не за гаряче конати з ран? Вони ж не відкладають цього на осінь, коли холодно і вигідніше!» Відложім усе инче, ідім та зголосімся до праці. Щоб коли прийде побідний кінець... — ми не паленіли зі

сорому, що там, де праці найбільше треба було — українська жінка завела».

А ще на першій сторінці журналу розповіли про «макову лейди» Мойну Майкел — жінку, яка у 1918-му р. започаткувала кампанію з продажу маків у пам'ять про тих, хто поліг у Першій світовій війні, щоб гроші віддати ветеранам і їхнім родинам. Започаткована справа дала прибуток у 125 млн дол., а мак з того часу став квіткою пам'яті.

Пізнавальним є згадування про Інститут Гелопа (у дописі Клявдії Олесницької), який оцінює «суспільну та цивілізаційну вартість поодиноких національних груп Америки, провадить табелю, на якій у порядку від першого до останнього місця вміщує по черзі національні групи Америки, залежно від їхньої зорганізованості та цивілізаційного ступення». Показово, що українська громада, яка певний час плелася «на сірому кінці», за якийсь десяток років «видимо покращала» за багатьма показниками.

(Продовження на стор. 10)

We find ourselves in the same environment of the Covid-19 threat as we did last month and the month before . . . with no definitive end in sight. The UNWLA has been active in reaching out to its membership through two different initiatives.

On April 20, National Officer at Large Natalia Pawlenko and VP of Public Relations, Nadia Nynka, issued a Facebook “thank you” offering heartfelt thanks to all of the medical workers who were working tirelessly, often at risk to their own lives, to help those struggling and dying of Covid 19, as well as to the food and service workers who are ensuring that food delivery and other vital services continue. The post stated “Many of our Sozuzianky are among those medical and service workers. We salute you and are grateful and proud of your heroic work. Also, many branches have found ways of helping within their communities by reaching out in unique ways to those who are elderly, at risk, alone or struggling.” They hope to share these professional and/or humanitarian efforts in a future issue of *Our Life* and request that UNWLA members share their stories by sending pictures and articles to vp-pr@unwla.org.

We are all coping as best we can and finding what works best for us. Many of us are spending much more time on the internet, on Facebook, etc. In connection with this, I recently came across an essay by CNN editor David Alan. Entitled “The Wisdom Project,” this series attempts to apply the wisdom and philosophy documented from ancient times right through pop culture to life during this time of the pandemic. Two examples that I found most striking follow:

1. Two hundred years before this coronavirus, German writer Johann Wolfgang von Goethe had some metaphorical advice on doing your part: "Let everyone sweep in front of his own door, and the whole world will be clean." My interpretation of this quote is that if each of us contributes to society in our own small way, the world will be a better place.

Since this announcement, Social Welfare Chairs of our Regional Councils have promoted the fundraiser to their members. After watching several weeks of news reports demonstrating lines of families

2. Quaker missionary Etienne de Grellet wrote, “I shall pass this way but once; any good that I can do or any kindness I can show to any human being; let me do it now.” The evolution of this quote would lead us to look out for others at this critical time. And the UNWLA has, once again, done so.

On April 28, 2020, UNWLA National Social Welfare Chair Oka Hrycak initiated an email blast (as well as a Facebook post and appeal on our website) to our membership: “We share our sadness for those who are struggling and dying of Covid 19. We are also grateful to all medical workers who care for the ill and to the service workers who ensure food delivery and other essential services. Our home, the United States, has been hit especially hard by the Covid 19 pandemic, not only health-wise, but also economically. In this land of plenty, it has now been reported that 1 of 12 adults and 1 of 7 children are food insecure.”

With this introduction, the UNWLA launched a new project—***Feeding the Hungry, UNWLA for USA***—and invited all branches to donate toward a gift of food for those in need. Individual donations were also encouraged. UNWLA Headquarters pledged that it would match all donations up to \$10,000. *Feeding America* was chosen as the organization that would receive our donation because it is a national service working with food banks and food pantries throughout the United States. (An important fact is that Charity Navigator—a charity assessment organization that evaluates charitable organizations in the United States—gives *Feeding America* an overall score of 94.3). It goes without saying, that our members are encouraged (and we are assured that they are doing so) to help the needy, both within the Ukrainian community and beyond, in their local areas.

awaiting food donations, UNWLA members were eager and ready to aid fellow Americans. As of today (May 14), with a week left to the deadline of the fundraiser, approximately \$15,000 has been donated toward this effort. Oka Hrycak's conversations with UNWLA members yielded some positive feedback, and I cite two examples that reflect the responses given:

"I'm very impressed with this initiative."

"We haven't had a project to help fellow Americans since Hurricane Harvey. I'm happy to contribute." UNWLA Honorary member and Honorary President of The Ukrainian Museum Olha Hnateyko also shared her impressions with Oka Hrycak and myself, stating emphatically, "I am so proud to be a member of our organization!"

Thank you, Pani Olyu! So are we!

Building the First Ever Ukrainian American Artist Directory An Appeal from Natalia Pawlenko, UNWLA Arts and Museum Chair

For the past two years, the UNWLA Arts & Museum Advisory, a committed group of Ukrainian artists, folklorists, historians, educators, and community advocates have worked on developing the first ever Ukrainian American Artist Directory. The goal is to create a searchable national directory of the many talented and varied Ukrainian American artists who work in many genres for the purpose of creating a resource for communities across the United States and, indeed, the world. The Directory will include professional/commercial artists and hobbyists, all of whom preserve or create fresh new Ukrainian art forms and share their work through lectures, demonstrations and workshops. The Directory is voluntary, and participating artists are invited to complete a brief survey about themselves and their art. This information will periodically be uploaded to the UNWLA website at www.unwla.org.

The art forms listed in the survey include basket weaving, carving, ceramics, cinematography, dancing, design, doll making, egg decorating (*pysanky*), embroidery, furniture design, glass making, iconography, jewelry, leatherwork, metal work, musical composition, musical instruments, painting, paper cutting (*vytynanky*), photography, printmaking, pottery, sculpture, stone carving, straw weaving/straw art, toy making, weaving, wickerwork, and writing. Adding additional art forms is also an option.

The UNWLA has a 95 year history of fostering, promoting, preserving and educating others about Ukrainian culture. We encourage all Ukrainian artists, professional or hobbyists who keep our traditions alive or who create new ways of expressing themselves in art to consider being a part of this great endeavor for our current Ukrainian American community and for generations to come. We also encourage all UNWLA members to share this information with those in your communities who should be included in the Ukrainian American Artist Directory. The link to the Artist Directory survey is on our website at www.UNWLA.org. For additional information, please contact UNWLA Arts and Museum Chair Natalia Pawlenko at ArtsandMuseum@unwla.org.

СТВОРЕННЯ ПЕРШОГО УКРАЇНСЬКОГО АМЕРИКАНСЬКОГО ХУДОЖНЬОГО ДОВІДНИКА

**Звернення Наталії Павленко,
голови комітету СУА з мистецтв і музеїв**

Будь ласка, допоможіть нам у створенні першого за весь час Реєстру американських мистців українського походження.

Протягом останніх двох років Дорадча група СУА з мистецьких і музейних справ — група ентузіастів, яка складається з українських мистців, фольклористів, істориків, працівників освіти та громадських активістів — працює над створенням Реєстру американських мистців українського походження.

Метою цього проекту є створення пошукового загально американського реєстру наявних талановитих мистців українського походження, які працюють у різних жанрах мистецтва, щоб така інформація була доступною як для місцевих громад у США, так і для всього світу. Реєстр є відкритим для професійних/комерційних мистців, фольклорних мистців, для тих, хто займається мистецтвом як гобі — всіх, хто зберігає традиційні стилі, чи створює нові артистичні форми та ділиться своєю творчістю через публічні лекції, виставки і майстер-класи.

Участь у цьому Реєстрі є цілковито добровільною і ми запрошуємо мистців

заповнити огляд (survey) і дати відповіді/занести дані про себе та своє мистецтво. Ця інформація буде періодично оновлюватися на вебсайті СУА www.unwla.org.

Види мистецтва, що наводяться у цьому огляді, містять: плетіння з лози; різьблення по дереву, металу й каменю; кераміка; кінематографія; танці; дизайн; виготовлення ляльок, мотанок та іграшок; писанкарство; вишивання; меблярство; вироби зі скла; іконопис; виготовлення ювелірних виробів; вироби зі шкіри; вироби з металу; музичні твори; виготовлення музичних інструментів; художнє малярство; витинанки; фотографії; друкарство; скульптура; мистецькі вироби із соломи; ткацтво; проза/поезія та ін. форми творчого мистецтва.

Веблінк до огляду та опитування Реєстру мистців: <https://bit.ly/3coUXmP>

Якщо Вам потрібна додаткова інформація, будь ласка, пишіть до нас:

ArtsandMuseum@unwla.org

Вимоги до фото, що подаються для публікації в журналі «Наше Життя»

1. **Спосіб надсилання фото.** Будь ласка, надсилайте фотографії окремим файлом і не вставляйте його в текстовий документ.

2. **Назва фото.** Будь ласка, не надсилайте фотографії з ім'ям JPG126XYZ324 або щось подібне. Усі фото повинні бути перейменовані та пронумеровані, бажано у послідовності, в якій Ви б хотіли їх бачити у статті. Наприклад, «відділ 489 № 1», «відділ 489 № 2», «відділ 489 Фото 3», або будь-яка інша система, що дозволяє легко визначити, *що* ці фото ілюструють і *від кого* вони надійшли.

3. **Опис фото.** Будь ласка, напишіть опис для кожного фото та надайте цю інформацію в кінці Вашої статті. Пронумеруйте кожен опис так, щоб він відповідав номеру фото, яке він описує.

4. **Авторство фото.** Будь ласка, якщо це важливо, то вкажіть імена тих, хто надіслав Вам фото або є фотографом.

5. **Достовірність фото.** Огляньте Ваше фото перед надсиланням. Будь ласка, вибираючи фото, ретельно й уважно подивіться на те, *що* ви надсилаєте, перш ніж відправити. Як правило, ми не будемо публікувати фото, на яких зображено багато осіб, які затуляють будь-який вид, чи когось, або щось, що має значення чи є важливим. Ми також залишаємо за собою право не друкувати фото, які є не чіткими чи в інший спосіб технічно неприйнятними.

Дякуємо Вам за співпрацю та розуміння!

Dear Soyuzianky,

We wish to express our heartfelt thanks to all of the medical workers who have worked tirelessly, often at risk to their own lives, to help those struggling and dying of Covid 19. We are also grateful to the food and service workers who ensure food delivery and other vital services continue. Many of our Soyuzianky are among those medical and service workers. We salute you and are grateful and proud of your heroic work. Also, many branches have found ways of helping within their communities by reaching out in unique ways to those who are elderly, at risk, alone or struggling.

In a future issue of *Our Life* we would like to share with everyone the work our members are doing, whether professionally or on a humanitarian basis, to help in the fight against Covid 19. We are asking our members to please share those efforts with us by sending pictures and/or articles to: vp-pr@unwla.org. In the not too distant future we will get together again but in the meantime we pray that all of you stay safe even as you reach out to help others.

Marianna Zajac
President

Natalia Pawlenko
Officer-at-Large

Nadia Nynka
3rd VP Public Relations

Дорогі Союзянки!

Ми висловлюємо щиру подяку всім медичним працівникам, які невтомно трудяться, часто ризикуючи власним життям, щоб допомогти тим, хто хворіє на коронавірус. Ми також вдячні працівникам у галузі харчування та обслуговування, які забезпечують продовження доставляння їжі та надання інших життєво важливих послуг. Багато і наших Союзянок є серед тих працівників. Ми вітаємо вас і вдячні за вашу героїчну працю. Також багато наших відділів знаходять унікальні способи надання допомоги своїм громадам, особливо людям похилого віку, які мають потреби, або на самоті.

У наступному випуску *Нашого Життя* ми хотіли б повідомити про роботу, яку виконують наші членкині — професійно чи на гуманітарній основі, щоб допомогти у боротьбі проти цього вірусу. Ми просимо наших членкинь поділитися відомостями про ці зусилля, надіславши фотографії та/або статті на адресу: vp-pr@unwla.org

Незадовго ми знову зможемо зійтись разом, але тим часом молимося, щоб усі ви залишалися в безпеці та здоров'ї, особливо тоді, коли ви намагаєтеся допомогти іншим.

Маріянна Заяць,
Голова

Наталія Павленко,
Вільна членка

Надя Нинка,
3-тя заступниця голови

COPING WITH COVID 19 ISOLATION

A few solutions for not going crazy

by Marianna (Szczawinsky) Crans, Br. 95

- 1) Get to all those “I’ll get to it someday” tasks you have been putting off for years.
- 2) Clean out all the closets, cabinets and drawers to discover “That’s where I put that!”
- 3) Deep cleaning your house only to realize that you have dust bunnies the size of golf balls in what you THOUGHT was a relatively clean house.
- 4) Complete those creative “Unfinished Symphonies” you have been promising yourself to do when you had time.
- 5) Do all the mending you have piled up by your sewing machine so you are not sinning by throwing out clothes that are still good or you can use around the house as work clothes.
- 6) Resurrect your husband’s “Honey Do List” of things that need repairs, cleaning and painting around the house.
- 7) Harass your husband to complete the overdue items on his “Honey Do List.” Why should you be the only tired one?
- 8) Find creative ways to use up all the canned, packaged and frozen foods that have been sitting in your pantry and freezer. You may discover a new dish!
- 9) Go through all your bottles of beer, wine or liquor and use them up by having Wine and Beer Tastings or creating new “Covid Cocktails.”
- 10) Call and check on neighbors, friends and family on a regular basis so you don’t go crazy talking to yourself! Have a “Covid Gripe Session!”
- 11) Exercise like you promised yourself to do, get the sleep you promised yourself to do, and most of all, hang in there, have faith in God, we will get through this. We are our parents’ children. Look what they went through and use their life lessons as our models of strength.
- 12) THEN if necessary, go back to Step 9.

CORONA WALKS

The Corona virus has impacted our lives in many ways, particularly in dictating the way we can and cannot interact with others. Close encounters with other human beings have become taboo; we’ve been advised to maintain a distance of six feet or more from each other and avoid physical contact because hugging or even shaking hands with someone can be fatal. We wear masks and gloves to supermarkets and wipe doorknobs and keyboards and telephones and the kitchen table with alcohol or Lysol, washing our hands frequently and diligently avoiding touching our own faces, let alone someone else’s face. TV news reinforces the new order of things; the pundits now predict this miserable pandemic will last far longer than expected and we must all get used to it. To people accustomed to being with others and participating in life’s rituals and activities together (whether in large or small groups or in pairs), these newly dictated parameters are oppressive and unacceptable. And so we find ways to deal with this new order without surrendering our right to share experiences with people we care for and want to spend time with. We find ways to circumvent the restrictions and carry on with the business of living.

My cousin Tania and I have designed our own version of this liberating philosophy. Always close in spirit, we now live 1,000 miles apart, but we have managed to find a way to take long walks together despite Corona and the geographical distance between us. This is possible thanks to technology, which allows us to walk together in two entirely different places at the same time, talk and laugh and even sing together while maintaining way more than the recommended 6 feet of physical distance between us. She walks in a park (not always the same park), whereas I walk in my own backyard. Our walks take about an hour, during which we chat about assorted things, including the flora and fauna we are seeing in our respective locations, family news, projects we are working on, old adventures we have shared, new adventures we’d like to have, etc. Each walk is an affirmation of life, a reminder of old adventures and a precursor of adventures yet to come. - tsc

ЧИМ ЖИВ СУА ТА УКРАЇНСТВО У ЧЕРВНІ 1944-ГО РОКУ?...

(Продовження зі стор. 4)

Серед критеріїв оцінювання Інститут обирав різні досягнення та надбання у національній групі, а також рівень збагачення нею американської культури: «зарібкові професії, освіта, майно, власні школи, церкви, народні дома, бізнеси, організації, видавництва, преса, суспільна жертвенність і десятки інших — це ті досяги, за які Інститут Гелопі дає національним групам кредит і посуває їх вище у гору на цивілізаційній драбині Америки». Звичайно, більшість українців, які приїздили в Америку у той час, не знали англійської мови, не вмiли вести бізнес, не мали «промислових фахів ні інших професій», і лише з часом навчалися цього, почали використовувати техніку тощо. Також закінчували вечірні школи, «читали газети, купували книжки, будували церкви, народні дома, школи, закладали організації. Ці духовні потреби йшли у парі з матеріальним поступом, з кращими заробітками, ліпшою одежею, їдою та мешканням. Такий процес переходить кожний емігрант зокрема, а його національна група ставала більш цивілізованою на тлі американського світу».

У дописі зауважено, що Інститут велику увагу приділяв існуванню різних організацій середина національних груп, а також належності до них членів: «Коли, наприклад, на сто чехів дев'ятьдесят належить до церковних, освітніх, політичних, допомогів чи інших організацій, а на сто словаків лиш п'ятьдесят — це є доказом, що чехам належить краще місце перед словаками. Це саме з жіночими організаціями: коли на сто польських жінок дев'ятьдесят належить до жіночих організацій, а на сто наших лиш сорок — польське жіноцтво знайдеться у табелі Гелопі на кращому місці, чим наше». І далі пояснюють, чому цій обставині приділяють таку велику увагу.

А пояснення настільки очевидне, повне та правильне, що актуальне й донині! Можете оцінити з цитати, що наведена далі, наскільки такі тези важливі й за сучасних умов, а також поміркувати над тим, яку роль відіграла та відіграє СУА у вихованні та формуванні соціально-свідомих членкинь: «Відповідь на це питання лежить в демократичній системі нашого краю, яка домагається того, щоб кожен громадянин і громадянка в державі вмiли не лиш слухати, але провадити та зорганізувати у громаді щось... Щоб вони мали свою думку про громадські справи, вмiли її

висловити перед другими та оборонити у розумний спосіб; щоб в організації вчилися... співпрацювати з другими. По американських школах від найменших літ підготовляють дитвору до цього, ...а доросла людина найкраще вчиться цього через організації, на зборах, прилюдних виступах і всюди, де стрічається з другими, щоб вести спільними силами якусь громадське діло».

Оскільки у ті далекі роки жінку не охоче брали до різних організацій, а тим паче, не до ручали їй керівні посади, то «виходить наглядно з цього, що жінка мусить мати свою жіночу організацію, щоб могла набирати знання громадянської активності». Відтак, українські жінки вже тоді розуміли, наскільки важливою є справа розширення та розвитку СУА й жіночих організацій в цілому, аби не стати спільнотою, «відсталою на тлі американської цивілізації».

Рядки цього журналу навели мене на думку, що сучасні відділи СУА, мабуть, успадкували від своїх попередників традицію «притищувати» свою діяльність у літні місяці. Бо ось що читаємо у «Вістях з Централі СУА»: «Багато відділів СУА замикають свої збори в червні й через літо нема ніякої активності. Але й під час цього відпочинку є нагода зробити де що для свого відділу, своєї організації, наприклад, приєднати нових членок, зібрати передплати для «Нашого Життя».

Однак, як видно з новин і повідомлень Головної управи та відділів, це літо для наших союзнок аж ніяк не буде «відпочинковим», але особливо і важким, і відповідальним, і напруженим та до кінця не визначеним водночас. Бо управи та відділи долучаються до благодійної допомоги працівникам медичної сфери, а також тим, хто має потреби через карантин. І мають стійкі наміри не припиняти таку діяльність до відновлення звичного життя в країні. Нехай Вам Бог допомагає! І не забудьте ділитися з читачами журналу розповідями про свої зусилля, здобутки та благодійні заходи. Бо розділена радість примножується, а добрі вчинки інших надихають!

У ті далекі 50-ті роки минулого століття одним з наріжних питань у роботі СУА була його розбудова. Про це читаємо в дописі «Як Працювати для поширення СУА» (автор — Анна Бодак, місто-голова СУА, Бруклін, НІ): «Коли застановимось, яка велика праця перед нами, скільки треба б зробити для наш

організації, її членок, для жіноцтва загалом і громади, де живемо, то виглядає це завдання майже не можливе до виконання. Є між нами такі що кажуть: «Тепер ніщо не вдається, ніхто не цікавиться народною працею» і зложивши руки навіть не пробували щось робити. Але є більше таких, що ідуть вперед із сильною постановою побороти всі перешкоди та з вірою в краще... виконують працю для СУА, для народу. Наша організація має широке поле діяння й кожна членка має нагоду й можливість використати свої здібності, віддаючи їх на службу народів. Наші відділи мають усі один статут й однакові завдання. Більший відділ зробить більше, менший менше, розмірно до свого числа членок, але чи цей або другий відділ зростає, чи занепадає, залежить від усіх членок і уряду відділу однаково».

Ці слова — як відлуння з минулого, як голос наших попередниць, що має надихати нас зрозуміти та відчувати роль і причетність кожної з нас до розбудови й осучаснення СУА, до успіхів і примноження добрих справ нашої організації. І нам не треба засмучуватися навіть тоді, коли трапляються невдачі, або переживаємо прикрі хвилини, бо від того ми «гартуємо дух». А наша щира праця, як зауважувала А. Бодак, неодмінно приведе до того, що «навіть ті, які може коли й хотіли зробити нам кривду, згадають нас добрим словом».

У журналі за червень 1944-го р. «При громадській роботі» були 21-й Відділ, який організував «Запустну забаву» з поважною кількістю гостей, зокрема для того, щоб нагадати про наш журнал і зібрати датки на його підтримку до Пресового Фонду. Жінки Детройту зорганізувалися та зібрали понад 3 тис. дол. на АЧХрест, а також провели акцію «дару крові». А 4-й Відділ СУА того року провів кілька імпрез, що допомогли членкиням більше об'єднатися та здружитися, і зібрав гроші, зокрема для підтримки «Нашого життя». «Наш відділ щиро радіє появі жіночого часопису... Дай Боже, щоб він процвітав і розвивався по цілій Америці, де лиши

живуть наші люди. І щоб скріпляв духово наше жіноцтво», — написала писарка відділу Марія Ленчук. Марія Бабак з 48-го Відділу ім. О. Кобилянської (Філадельфія) розповіла про Річні збори, а п. Ковбаснюк з 1-го Відділу побідкалася, що відділу важко, бо він «невеликий числом і членки або мешкають далеко, або працюють вечорами». Прикро, що така сама проблема спіткала відділ і в 20-х роках нинішнього століття. Але дуже радісно, що завдячуючи управі округи Нью Йорк і, найперше, почесній Голові СУА п. Ірині Куровицькій, 1-й Відділ «відродився» та продовжив справу попередників, серед яких матері, бабусі та свекрухи нинішніх його членкинь.

У дописі «Мої завваги» Олена Лотоцька, тодішня голова СУА, розповіла про свої поїздки у відділи. Зокрема, про відвідування зборів 44-го Відділу СУА, що на той час святкував 10-річний ювілей, та зборів 38-го Відділу (Ансонія, Конн). Також дала поради союзнякам щодо проведення зборів. «Збори повинні бути так сплановані, щоб не було зайвої втрати часу, а якнайбільше користі, — зауважує п. Лотоцька. — На такі збори жінки радо ідуть, бо відчують їх потребу, до того це хоч на часок дає їм можливість забути втому й журбу. «Якби не праця в організації, я давно вже мала б розстроєння нервів», — каже багато жінок».

Коли гортаєш сторінки видання, якому 76 років, та вчитуєшся в написані рядки, часом забуваєш, що пройшло з того часу майже століття. Бо справи та проблеми, якими живе наша організація нині, дуже часто є певним відзеркаленням того, чим переймалися наші союзнянки-попередниці тоді. У сенсі соціальної та громадської активності, у справах ствердження жіночої ролі в житті українських та американських організацій, у намаганні згуртувати навколо СУА українських жінок різних міграційних хвиль. І найголовніше — гуртування жіноцтва навколо благодійних благородних цілей з підтримки тих людей, хто має потреби.

Лариса Тополя, редактор.

ВІТАЮ!

З нагоди Дня народження (3-го червня) редакторів «Нашого життя», **Тамари Стадниченко-Cornelison** (англомовної) і **Лесі Тополі** (україномовної) щиросердечно вітаю ювіляток, бажаю всього добра та дякую за дружню співпрацю. На многі і благі літа!

Замість китиці квітів – складаю 100 дол. на Пресовий фонд журналу «Наше життя».

Марійка Дупляк

Що сталося 22-го червня 1941-го року: Відділяючи зерно від полови

Радянський агітпроп роками вдовблюв у мізки населення дві дати: 22-го червня 1941-го та 9-го травня 1945-го р. як початок і закінчення війни СРСР з нацистською Німеччиною. Проте, що Друга світова війна почалася двома роками раніше і що аж до 22-го червня 1941-го р. нацисти та більшовики були союзниками й ділили між собою Європу, московська пропаганда сором'язливо замовчувала. Проте, як кажуть, шила в мішку не сховаєш — документи викривають цей злочинний союз. У жовтні 1939-го р. (одразу після захоплення Польщі) тодішній очільник радянського уряду та народний комісар закордонних справ Молотов у доповіді Верховній Раді СРСР наголошував на зближенні та встановленні дружніх стосунків між СРСР та Німеччиною. Тоді ж сталінський нарком визнав спільну агресію двох тоталітарних режимів проти Польщі: «Вистачило одного короткого удару по Польщі з боку спочатку німецької, а потім — Червоної армії, щоб нічого не залишилося від цього потворного виплуду Версальського договору». Цікаво, що у цій безсоромно цинічній промові Молотов не заморочувався штампами про «визвольний похід» Червоної армії та «возз'єднання українських земель». Його не бентежили ні расова політика нацизму, ні його агресивна сутність. Навпаки, Молотова обурило, що англійський уряд оголосив метою війни з Німеччиною «знищення гітлеризму» і заявив, що вести війну на «знищення гітлеризму», що прикривається фальшивим прапором боротьби за «демократію», злочинно.

Не дивно, що той самий Молотов 22-го червня 1941-го р. назвав німецьку навалу «нечуваним нападом» і «віроломством, що не має прикладів в історії цивілізованих народів». Адже совіти були атаковані їхнім найближчим союзником. Молотову тепер вторить Путін: «Нацисти напали віроломно, нишком, в одну мить перекреслили мирне, спокійне життя нашої країни». Тобто, совіти лишень встигли «мирно» захопити частину Польщі, Західну Україну, Західну Білорусь, усю Прибалтику, частину Фінляндії та Румунії, як раптом на них, миролюбних, без оголошення війни, віроломно напав їхній найкращий друг і союзник Адольф Гітлер!?

Ще більше, ніж Молотова, німецький на-

пад вразив Сталіна. Адже Гітлер зрадив «дружбу, скріплену кров'ю» яка, за власними словами Сталіна, мала бути «тривалою та міцною». Після німецького нападу більшовицький диктатор заціпенів і заховався на дачі аж до 3-го липня. І йому було через що засмучуватися. Адже він сам збирався вдарити в спину залятому союзнику в середині липня: вже була проведена прихована мобілізація, вже підтягли тили (склади, госпіталі, тощо) ближче до кордону, відпрацьовувалася взаємодія частин новостворених корпусів тощо. Для прикладу, мого діда призвали з запасу в армію 6-го червня 1941-го р.. Його корпус стояв на південно-західному напрямку та був частиною сил вторгнення за т. зв. «планом Жукова».

Але спритний Адольф випередив Сталіна на три тижні. Відтак, з початком німецького нападу вранці 22-го червня 1941-го р. всі плани совітів про війну на чужій території пішли шкереберть. Підтягнуті до кордону склади та бази пального були захоплені або спалені в перші дні війни. Більшість літаків, скупчених на прикордонних аеродромах, були знищені на землі, а майже вся техніка була залишена або підірвана совітами через брак пального та снарядів.

Щоб виправдати катастрофу літа 1941-го року, радянська, а за нею й російська, пропаганда брешуть про те, що СРСР нібито був не готовий до війни, що в нього було замало нових танків та іншої зброї. Насправді, перед війною на західному кордоні в СРСР було майже в чотири рази більше танків і більше ніж удвоє літаків у порівнянні з німецькими. Але за тиждень війни у Червоної армії мало що з цього залишилося. Що ж до нестачі нових танків, варто зауважити, що у 1941-му р. всі німецькі танки були легкими. А середніх танків, як радянські Т-34, або важких, як КВ-1, про брак яких бідкається російська пропаганда, у німців взагалі не було. Взагалі. То це мало чи багато?

Чому ж Гітлер, знаючи про чисельну перевагу Червоної армії, зважився розпочати війну на два фронти? Можливо, у нього не було вибору? Берлін дратували все далі більші апетити Сталіна. Адже вторгнення у Фінляндію в 1939-му р. та захоплення Бессарабії у 1940-му були за межами домовленостей між Німеччиною та СРСР про розділ Європи. У Берліні

скривилися на таку витівку Сталіна, але промовчали. Натомість Москві запропонували вступити у військово-політичний союз — так званий Союз чотирьох держав, з метою фактичного поділу східної півкулі між країнами-учасницями (Італією, Німеччиною СРСР та Японією). Сталін був не проти, але запросив занадто багато: вивести німецькі війська з Фінляндії, створити радянську військову базу в районі проток Босфор і Дарданелли, включити в «сферу безпеки кордонів СРСР» (читай анексувати) Болгарію, визнати район на південь від Батумі та Баку у напрямі до Перської затоки сферою інтересів СРСР. Крім того, Москва натякала на можливі подальші територіальні претензії до Румунії. Німеччина та Італія сприйняли наміри Москви збільшити воєнну присутність СРСР у Південній Європі як пряму загрозу своїй безпеці. Переговори щодо нового пакту були згорнуті і через місяць, у грудні 1940-го р., Німеччина почала розробляти план війни з СРСР. Гітлер і сам був мастак висувати абсурдні умови перед нападом на сусідів, а тому зрозумів, що його більшовицький побратим готується встромити йому в спину ножа, і вирішив його випередити.

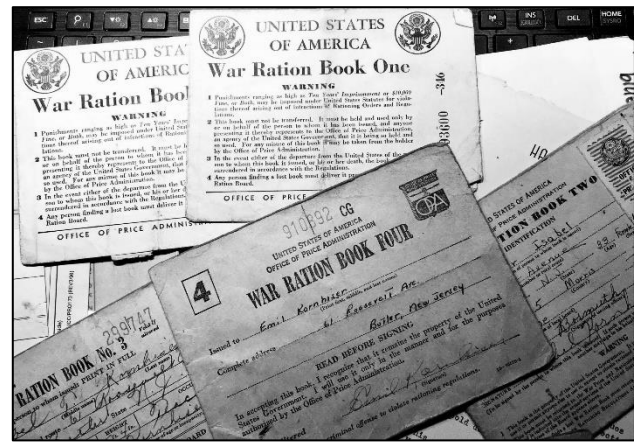
У стосунках з Гітлером сталінська дипломатія показала себе в усій «красі»: пакт Молотова — Ріббентропа 23-го серпня 1939-го р. став прологом до Другої світової війни, а азартні геополітичні ігри Сталіна та його невгамовні апетити спровокували німецьке вторгнення в СРСР.

Російська пропаганда бреше про те, що СРСР нібито одноосібно боровся з нацизмом аж до 1944-го р. Насправді, це Велика Британія з 1940-го до 1941-го билася з Гітлером «сам на сам» під тим самим прапором боротьби за «демократію», що його згадував Молотов. А коли Німеччина напала на СРСР, західні демократії заходилися допомагати Москві, надсилаючи все, що їй було треба — від літаків з танками до гудзиків. Неправдою також є і те, що США насолоджувалися ситим життям, навчаючись на цій війні. Справді, Штати втратили набагато менше людей і, за виключенням Перл Гарбора, на їхній території не було воєнних дій, а воєначальники не гнали своїх солдат на мінні поля та на німецькі кулемети, як це робив маршал перемоги Жуков. Але, «а la guerre comme a la guerre» («на війні як на війні»), і союзники не «прохолоджувалися», але справді воювали. Американські жінки замінили мобілізованих чоловіків на заводах, а в США навіть ввели карткову систему. Так, «сита Америка» також харчувалася за

картками. Правду кажучи, я й сам цього не знав. Але мені у спадок від перших хазяїв нашої хати дісталися продуктові картки, які вони зберегли на пам'ять про ті часи.

Гудзика для Червоної армії, зроблені в Чикаго.

Продуктові картки США часів війни.

У Північній Африці союзники воювали проти Німеччини та Італії з червня 1940-го по травень 1943-го року, а в серпні 1943-го висадилися в Італії. Проте в Москві або ігнорують ці факти, або удають, що танкові битви в африканській пустелі та бої на Західному фронті були легкою прогулянкою. Натомість Росія хизується тим, що зазнала більших втрат, ніж інші країни. При цьому Москва приписує собі всі втрати СРСР у Другій світовій війні: і білорусів, у яких загинув кожний четвертий, і українців, тілами яких загатили Дніпро Жуков з Ватутіним у 1943-му, і всіх інших, хто жив на теренах тодішнього СРСР. І носить портрети Сталіна та «маршала перемоги» Жукова на парадах. Насправді ж Сталіну та його поплічникам місце не на портретах, а на лаві підсудних як таким, що роздмухали пожежу світової війни, притягли її на власний поріг та спалили в її полум'ї мільйони своїх громадян.

Олександр Мацука, дипломат, колишній співробітник секретаріату ООН.

ВІН НЕ ЗБИРАВ ЗЕМНИХ СКАРБІВ

*Пам'яті величного сина України Володимира Войцюка присвячується
(9.06.1930 – 4.06.2010)*

Володимир Войцюк.

Володимир Семенович Войцюк, син Семена Федоровича Войцюка і Марії Микитівни Магун, народився 9-го червня 1930-го р. у Єзуполі Тисьменицького р-ну Івано-Франківської обл. Довгі роки працював на педагогічній ниві — вчителем, завучем, директором і високими успіхами своїх учнів демонстрував професіоналізм і відданість справі. З виходом на пенсію виїхав до США доглядати за хворою старенькою матір'ю. Там влаштувався дворником і, економлячи на найнеобхіднішому, майже всі зароблені важкою фізичною, часом і принизливою працею, долари складав (цент до centa) і віддавав в Україну. Спонсорував газифікацію рідного селища Єзупіль, допомагав родинам колишніх односельців, зробив значну пожертву на пам'ятник борцям за волю України на території Моршинського санаторію «Говерла». За свої кошти збудував пам'ятники Тарасу Шевченку, Івану Франку та засновнику першої в Європі школи бджолярства Петру Прокоповичу. Фінансував спорудження в Івано-Франківську бронзового монумента з нагоди 85-річчя проголошення Західно-Української Народної Республіки. Коштом п. Войцюка зведено пам'ятник уродженцю Єзуполя, основоположнику української мови, лексикографу, письменнику, граверу та друкареві кінця XVI — першої половини XVII ст. ченцю Памву Беринді. На каплиці біля чудотворного джерела «Духова Криниця», де колись стояла батьківська хата Памви Беринди, встановили

*«Я син цієї землі, тут найсвятіший поріг і
батьківське благословення на життєву дорогу».*

Володимир Войцюк,
з промови на відкритті пам'ятника
Т. Шевченку у Єзуполі.

меморіальну дошку. Матеріально допомагав у створенні патріотичних кінострічок «Голод-33», «Нескорений» (про Романа Шухевича) та «Атентат — Осіннє вбивство у Мюнхені» (про Степана Бандеру), видання книги про рідний край «Єзупіль у роки незалежності» (автор Г. Кушнір). Обладнав учительську та облаштував сучасний кабінет математики у Єзупільській середній школі, де малим здобував освіту сам, а потім віддав дітям 34 роки педагогічної праці. Для Івано-Франківської гімназії придбав дорогий потужний телескоп. Подарував прекрасну коштовну ікону Пресвятої Богородиці для новозбудованого храму Преображення Господнього в мікрорайоні Пасічна в Івано-Франківську. А на свій ювілей — 75-річчя — передав землякам власний двоповерховий особняк під історико-краєзнавчий музей селища Єзупіль. І це далеко не весь перелік добрих справ Володимира Войцюка — інтелігента не тільки за освітою, але й за високими духовними складовими світоглядом, мужнього патріота — зі щирою любов'ю до рідного краю і свого народу.

У нинішньому році Володимир Семенович відзначав би своє 90-ліття, але його життя раптово обірвалося 4-го червня 2010-го р. Вчитуючись у перелік його благодіянь, виникає бажання ближче поглянути на події та умови, які формували життєві цінності здавалося б, звичайного вчителя з Прикарпаття. Походить Володимир Войцюк з давнього шанованого козацького роду. Його предки як по лінії батька, так і матері, склали собі ім'я як люди патріотично налаштовані, освічені, порядні та готові завжди прийти на допомогу іншим. Прадід Володимира по лінії батька Марко Войцюк за вміння рятувати від хвороб і ран, навіть найтяжчих, був відомий по всьому Прикарпаттю. У Єзупільському лісі є місцевість, яку й досі називають «Марків щовп», бо саме туди цілитель ходив найчастіше збирати трави. Дядько по лінії матері, відомий у професійних колах інженер-економіст Володимир Магун,

став до лав ОУН з 1933-го р., за пропаганду ідей самостійної України переслідувався польською владою. Батько, Семен Войцюк, був активним членом «Просвіти», очолював молодіжну спортивно-культурну організацію «Січ». Мати Володимира, Марія Магун, поділяла погляди чоловіка та завжди була йому вірною подругою і помічницею у боротьбі за національне відродження України.

Природа подарувала п. Войцюку вроджений хист до науки, а батьки сформували працелюбність і любов до всього українського. Його світосприйняття формувалось з патріотичних родинних традицій і ґартувалось у спостереженні героїзму і трагізму українського національно-визвольного руху на Прикарпатті. І вже у 8-му класі Володимир стає членом підпільної організації юнацтва ОУН. Разом з вірним приятелем, організатором і натхненником молодіжного підпілля Єзупільської середньої школи 1944 — 1948-х рр. Семеном Кавкою та іншою молоддю активно займався антирадянською пропагандою, друкував і розповсюджував листівки та сумлінно виконував інші доручення.

Відмінник навчання, Володимир без проблем після закінчення школи вступає до Станіславського (нині — Івано-Франківськ) учительського інституту на фізико-математичний факультет, і ця обставина рятує його від арешту та радянських таборів. Навесні 1948-го р. НКВД заарештував майже всіх членів Єзупільської підпільної організації ОУН і засудив до 25 років каторжних робіт у сталінських ГУЛАГ'ах кожного. Кожного, окрім В. Войцюка. Ніхто з вірних товаришів по підпільній організації не виказав його імені. І ця обставина залишилась у його душі моральним боргом перед побратимами.

Після закінчення інституту у 1949-му р. він присвячує себе педагогічній діяльності. Де б і на якій посаді не перебував — рядовим учителем, завучем чи директором школи, п. Войцюк не тільки давав міцні знання учням (його вихованці завжди займали призові місця на районних та обласних олімпіадах з математики; багато обрали професії, пов'язані з математикою), але й вчив їх любити життя та людей. Чудовий організатор, талановитий педагог, добрий учитель, він вмів знайти слова розуміння та розради для кожного, хто цього потребував.

В умовах суворого кеґебістського нагляду активний спротив радянському режиму довелося припинити, але ідеї суверенної України завжди жили у мріях п. Войцюка. Він

вірив, що вільна Україна відбудеться, і через любов до рідного краю прищеплював цю віру й учням. У канікулярний час згуртовував школярів (чимало разів за власні кошти) у туристичні походи та поїздки по місцях історичних подій, а в процесі ознайомлював зі схованими більшовицькою владою сторінками визвольної боротьби. В екскурсіях не оминав церков і соборів, визначних храмів, зокрема й Володимирського Собору, наvertsав своїх вихованців до Бога — і це була велика громадянська мужність, бо в роки СРСР подібна діяльність загрожувала йому як мінімум позбавленням права працювати вчителем, а то й засланням. Хоча принизливих викликів до партійних керівників, погроз та попереджень у нього було немало.

Усі, хто знав Володимира Войцюка, кажуть про його людяність, допитливість і багатогранну обдарованість. З війни захоплювався фотографією, вів у школі фотогурток, використовував можливості фото справи при розробці уроків. Мав хист до малювання і викладав, крім математики, фізики, астрономії, ще й креслення, про яке учні п. Войцюка згадують як про захопливі уроки мистецтва. Викладачі Івано-Франківських вищих навчальних закладів відгукувалися про студентів, які прийшли з Єзупільської школи, як про найуспішніших з математики та креслення. Притаманне Володимирі почуття відповідальності сформувало у нього обов'язковість не тільки у важливих турботах, але й у кожній дрібниці. А ще односельці згадують про його працелюбство. Він завжди був у якійсь праці і не розумів тих, хто нудьгував, або ледачих людей. І навіть години дозвілля займав справами.

Найперше, віддавав себе пасіці. Глибоко зацікавившись бджільництвом ще у 1944-му р., Володимир тоді ж пройшов річні курси із бджільництва у Києві при сільськогосподарському інституті. Як пасічник, був відомий по всій Україні, і навіть на Росії. Працював не просто над добуванням меду, а займався (успішно) племінною роботою з розведення карпатських маток. Мав пасіку з 200 бджолосімей. Йшов до бджіл не з меншою радістю, ніж на роботу до школи, називав їх «божими комахами». Міг годинами зачаровано спостерігати таїнство пробудження бджолиного вулика, або як бджоли несуть взяток. Колеги-пасічники казали, що Володимирі було достатньо почути дзижчання бджіл, як відкривав вулик, щоб визначити, чи сім'я сита, чи голодна, чи продуктивна, а чи «осиротіла» (втратила матку); неозброєним оком він бачив навіть

слабковиражені хвороби, що чигають на бджіл не менше, ніж на інших живих істот. Цікавився всіма науковими розвідками з бджільництва, тому відвідував галузеві виставки і конференції, випишував профільну літературу. У всій повноті розумів геніальність, економічну вагомість і милосердність створення Петром Прокоповичем вулика і сот — винаходу, який дозволив припинити вбивання бджіл димом при кожному викачуванні меду. Тому, як тільки зажеврїла фінансова можливість, вважав справою своєї честі встановлення пам'ятника всесвітньовідомому українському вченому-бджоляреві.

Родина п. Володимира завжди користувалася повагою односельців за готовність допомогти кожному, хто мав потребу: порадою, турботою, а нерідко і статками. Його дружина Євдокія Василівна практично все життя працювала в Єзупільській лікарні терапевтом, шанована за високий професіоналізм і чуйну вдачу. Євдокія Василівна знала гіркоту сирітства — її мама померла під час пологів. Вона росла з батьком і сестрами, тому завжди мала співчуття до страждань кожного. Обоє їхніх дітей пішли стежками батьків. Донька Ольга вивчалася на лікаря. Син Володимир закінчив педагогічний інститут.

Наприкінці вісімдесятих, за правління Горбачова, коли в СРСР почалось впровадження політики гласності, свободи слова та друку, п. Войцок якнайактивніше включився в державотворчий процес. Серед перших стає членом створеного у 1989-му р. в Єзупільській середній школі Товариства української мови імені Т. Шевченка, а у квітні 1990-го вступає у Республіканську партію — одну з чотирьох партій, опозиційних до КПРС, які були зареєстровані ще до проголошення незалежної України.

З молодією енергією підтримував усі селищні патріотичні заходи, активно сприяв встановленню першого пам'ятника Степану Бандері і особисто їздив на його відкриття у село Старий Угринів Калуського р-ну, де народився видатний ідеолог і теоретик українського націоналістичного руху ХХ ст. Але все немітною за далеким океаном ставала мама. Вона у свій час виїхала до батька, який, передбачаючи сталінські репресії, емігрував до США, воював як солдат американської армії проти фашистської Німеччини у роки Другої світової війни. То ж, коли вийшов на пенсію, завдяки послабленню політики обмежень виїзду за кордон, Володимир у 1990-му р. вирушає до США. Був багатолюдний вечір прощання з колегами й учнями, виповнений щирістю, подяками та скупією журливою чоловічою сльозою.

І американські українці, і наші, «візитові», згадують п. Войцюка як людину щире, відкрите для спілкування та чутливе до проблем інших. У своїй невеликій квартирі, яка дісталася йому згодом після смерті матері, завжди був готовий поселити на прохання діяпорних організацій тих, хто прибув у відрядження з України, щоб не платили за винайняте житло. Як в Україні, так і в Нью Йорку, знаходив втішливе слово та пораду для земляків — хоч у церкві, хоч при зустрічі на вулиці.

Здається, можна було віддаватися в усій повноті пізнанню особливостей життя у новій багатій країні. Адже мав чималий вік, відповідно, проблеми зі здоров'ям, то й міг би собі дозволити відпочивати, провести час у спілкуванні. Та й у Нью Йорку є куди піти та що подивитися. Але душею був у Єзуполі, у його клопотах і проблемах. А ще жив відчуттям неповерненого боргу перед товаришами, кожного з яких засудили за діяльність у повоєнному підпіллі на 25 років каторги. І коли Семен Кавка, який відбув 10 років у таборах, запитав його, чи не можна було б назбирати грошей на достойний пам'ятник Тарасу Шевченку, бо той, що в селі, не має ні художньої, ні естетичної цінності, Володимир Семенович пішов працювати двірником. Спочатку пробував звертатися до українських організацій і просто до окремих земляків. Але ж кожного стоїть пригнати свої матеріальні негаразди, а в офіси діяльних організацій постійно надходили листи з проханням допомогти від тих, хто бідував і втрапив у безвихідь. Кому надати пріоритет? «Він відсидів, а я відпрацюю» — скаже потім про своє рішення п. Володимир.

Пам'ятник Т. Шевченку, споруджений на кошти В. Войцюка.

Та хто візьме на роботу людину літнього віку з учительською освітою у чужій країні, без достатнього знання мови? Реальний

варіант – прибирання та догляд за німецькими, найбільш низькооплачувана і некваліфікована робота. Відтак на Нью Йоркських вулицях, неподалік від руїн Всесвітнього торгового центру, шість днів на тиждень став з'являтися сивий худорлявий чоловік з мітлою в руках, одягнутий у вишиванку і, хоч і в стареньке, але охайне пальто. Виходив з дому о 6-й; на роботу найчастіше добирався по 12-мільйонному мегаполісу на своєму старенькому велосипеді; працював з 7-ї ранку і до пізньої ночі. Прибирав вулиці, мив під'їзди, чистив сніг, виносив сміття, малював квартири і будинки, доглядав за старшими людьми. А щонеділі й у свята його завжди бачили у церкві: прислуговував священнику, читав Апостола, допомагав у господарських справах.

П. Войцок не завжди ділився, скільки заробляє. Втім, в одному із інтерв'ю сказав, що на пам'ятник Шевченку працював два роки. На зведення погрудь Івана Франка, Петра Прокіповича і Памву Беринді прийшлося працювати по одному року на кожне. А на спорудження величного бронзового монумента на честь 85-річчя проголошення Західно-Української Народної Республіки своїх заробітків не вистачило, то ж напозичався у знайомих і потім відпрацьовував. Адже історія ЗУНР пекла болем йому всередині, бо особисто не раз чув її від очевидців тих славетних, і водночас, трагічних подій. Скільки років потай переказував її учням! Про проголошення у жовтні 1918-го об'єднання українських етнічних земель Східної Галичини, Буковини та Закарпатської області у незалежну державу — Західно-Українську Народну Республіку. Про затвердження державних символів: герба (тризуб), прапора (синьо-жовтий) і державної печатки. Про демократичні перетворення в республіці й активну міжнародну політику (були відкриті посольства в Австрії, Угорщині й Німеччині, дипломатичні представництва в Чехословаччині, Канаді, США, Бразилії, Італії та інших країнах). Про об'єднання Західно-Української Народної Республіки й Української Народної Республіки та акт злуки. І про українсько-польську війну, і збройну агресію Чехословаччини та Румунії, які завершилися у березні 1923-го р. падінням ЗУНР. Радянська пропаганда замовчувала або спотворювала ті події, називаючи загальнонаціональну боротьбу за самостійність епізодами бандитизму. П. Войцок з першого поклику став у ряди тих, хто взяв за мету донести правду до людей.

Хтось займається меценатством про людське око — перед виборами, для авторитету,

хтось у такий спосіб спокутує гріхи, а є люди, для яких робити добро є потребою душі. Яскравим представником цієї плеяди благодійників став Володимир Войцок — скромний, зовні нічим не примітний учитель з Прикарпатського села Єзупіль.

Володимир Войцок пішов за межу Вічності 4-го червня 2010-го р., за 5 днів до свого 80-ліття. Вдячні країни готувалися урочисто привітати його з ювілеєм і в рідному Єзуполі, і в Івано-Франківську. Не судилося...

Пам'ятник В. Войцюку в Єзуполі.

Пам'ять про Володимира Войцюка у віках залишиться у його справах. Він є взірцем відданого служіння власному народу, рідній землі, ідеям незалежності та свободи України. Йому зведено бронзовий пам'ятник у рідному селі ще за життя, у 2005-му р. Україна відзначила його вклад у розвиток національної культури високою державною нагородою — орденom «За заслуги» III ступеня.

Як високе визнання заслуг перед країнами, Володимирі Войцюку надано звання почесного громадянина Єзуполя та Івано-Франківська. Одна з вулиць обласного центру перейменована на вулицю Володимира Войцюка. Папа Римський Бенедикт XVI нагородив єзупільського вчителя Папською Грамотою та орденom Лицаря Святого папи Сильвестра.

Інга Григанська,
кандидат психологічних наук,
Надія Бурмака, кандидат психологічних наук,
професор, членкиня 125-го Відділу СУА.

І У ПСАЛМАХ ВОСКЛИКНІМ ЙОМУ

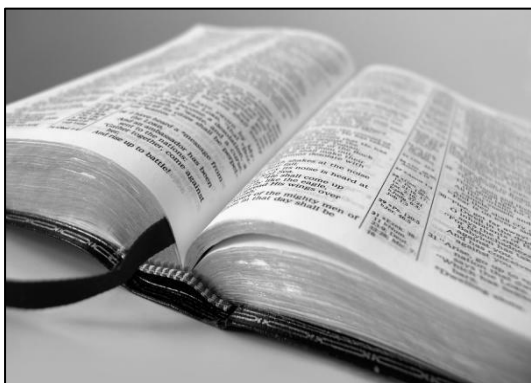
Переспіви із Книг Псалмів

Від редакції. Життя кожного з нас у період карантину не лише наповнене справами й турботами, але й додає нам хвилювання й страху перед завтрашнім днем. У часи непевності, невизначеності та складних обставин кожен з нас, крім розв'язання соціальних проблем, пошуку шляхів позбавлення болю тілесного, шукає ліки для своєї розгубленої душі. *Святослав Левицький* серед тих, хто таким засобом обрав Біблію. І розмірковує над її рядками, що допомагають відділити суттєве й важливе від марного. Відтак, кладе на риму Псалми, пропускаючи кожен їхній рядок через своє серце, що знає ціну радості й журби. І перетворює слова однієї з наймудріших книг Біблії у пісню душі, що втішає та розраджує.

*Страждає хтось між вами? Хай молиться.
Радіє хтось? Хай псалми співає.*

Послання Апостола Якова. 5,13.

ПСАЛОМ 1. Дві дороги

Блаженний, хто на суд не ходить,
Де засідають нечестиві,
Хто стежку грішників обходить
І шлях безбожників злостивих.

Хто між блюзнірів не сідає,
А прихилиється до Бога,
І в Господа законі має
І мир, і радість, й допомогу.

Він мов дерева над водою,
Що є над річками й ставками,
Що плід рясний дають у пору
Із неопадними листками.

Що чинить, все йому вдається.
Не так в безвірників є ситих,
Вони як пил, що з вітром в'ється, —
Їх Бог за гріх буде судити.

Бог праведних дорогу дбає,
Їх бачить з неба, направляє,
А путь безбожників нечистих
Десь у Шеолі пропадає.

ПСАЛОМ 2. Месія – цар народів

Чому метушаться народи,
І люди мислять про марне:
«Порвімо Господа кайдани,
Хай править царство в нас земне?»

Встають на Господа й Месію,
Князі збігаються й царі.
Той, що на небі, з них глузує,
Господь сміється з них вгорі.

Тоді до них говорить в гніві:
«Це ж Я настановив Царя
Сіонові, гори святої,
Його зродив Я цього дня.»

«Це мій закон, — рече до мене
Господь. — Приси, о Сину мій,
Державу в спадок всеєдину
Усіх народів на землі.

Ти ворогів поб'єш залізним
Жезлом, як глек, на черепки.»
Царі, зміркуйте, ще не пізно,
Служіте Богу залюбки.

У страсі радуйтеся й тремтінні,
Що правите на цій землі,
Щоби Його unikнуть гніву
Й дарма не полягти в путі.

Служіте Господеві й Сину,
Щоб оминати Божий гнів.
Надія в Бога нам єдина,
То ж славте в серці ночі й дні.

Служіте Господеві в страсі,
І припадіть йому до ніг,
Щоби не згинуть в дорозі,
Як запалає Божий гнів.

ПСАЛОМ 3. Ранішнє прохання переслідуваного праведника

О Господи, як ворогів багато!
Немов розбійники, що на дорозі
Кричать: «Нема йому спасіння в Бозі!»
Я знаю — визволюсь від супостата.

Господь – це слава, що до мене лине,
Що голову підносить мою вгору,
Мій щит, Його я голос чую в пору,
Я голосно ввізвав і ліг спочинуть.

А ранком я збудивсь живий, здоровий
Бо сам Господь мене оберігає,
Від напасти людської захищає.
Встань, Господи, у нашій обороні.

Ворожа сила більше не злякає
І безліч люду, що мене обсіла.
У Господі моє спасіння й сила,
В Тобі народ благословення має.

ПСАЛОМ 13. Прохання у вірі

Докіль мене, о Боже, будеш забувати,
Й не бачитиму я Твого лиця,
Докіль журбу у серці маю я тримати,
Страждать душею без кінця?

Докіль буде знущатись в злобі наді мною
Мій ворог? Зглянься й вислухай мене,
Очам дай світло, Боже, прожени з косою
Смерть наглу, хай біда мине.

Надію я лише на ласку Божу маю,
Моє хай серце в радості спічне,
Добро Бог вдіяв, – я Йому в псалмах співаю
Хвалу і славу, що не промине.

Давид диктує псалми (бл. 950 – 1050)

ПСАЛОМ 30. Подяка за врятування від смерті

Тебе вознесу я, Господи Боже,
За порятунок від біди,
Що вивів із Шеолу мою душу,
Щоб не раділи вороги.

Ввізвав до Тебе я, щоби зцілитись,
І яму смертну оминув,
Псалми буду співати і молитись,
До Бога нестиму хвалу.

Співайте Господу псалми, побожні,
І славте ім'я пресвяте,
Бо ласка Божа на вік і день кожний,
А гнів на мить. Ніч пропаде

То з нею й плач. Як ранок завітає,
То радість висушить сльозу.
Явивши ласку, знов свій Лик ховає
Господь, і знову я дрожу.

Почуй мій клич, прийди на допомогу,
На танок обміняй мій плач,
Розпережи веретище убоге,
Накинь з веселощами плац.

Щоби душа псалми Тобі співала,
Повік хвалитиму Тебе.
Усе живе повік хай величаво
Славить ім'я Твоє святе.

(Далі буде...)

Святослав Левицький.

Аліна Акуленко.

ЩО Я ЗНАЮ ПРО ФЕМІНІТИВИ?

Історія питання

Жив собі Кайдаш. Несолодко велося чоловіку: Кайдашиха натхненно виносила йому мізки, а тоді ще й старший Кайдашенко одружився і привів у хату гостру на язик Довбишівну...

Навіть якщо ви жодного разу в житті не чули про «Кайдашеву сім'ю» Івана Нечуя-Левицького, здогадатися, хто кому ким доводиться у цій сімейці з одного цього речення нескладно. Український народ споконвіку вмів жонглював суфіксами, щоб за їхньою допомогою стисло й коротко пояснити, хто кому який родич. Кайдашеві сини були Кайдашенками, син мірошника – мірошниченком, син попа – попенком (або ж поповичем). Дівчата теж не лишалися осторонь цього словотвору: якби Кайдаш мав дочку, то була б вона Кайдашівна, тоді як у мірошника – мірошниківна, а в попа – попівна. Децю складнішим було зі словотвором у дружин: якщо з Кайдашихою й мірошничихою все зрозуміло без додаткових пояснень, то дружина попа могла бути як попихою, так і попадею. Важливою у цих випадках є не назва, а явище: чутливість мови до фемінітивів. Якщо у значенні слів є різниця, то мова швиденько пропонує спосіб, як її підкреслити, увиразнити, а в разі потреби, закріпити й увіковічнити.

Якщо повернутися до теми суфіксів, перелік яких не вичерпується кількома згаданими вище і частина з яких в сучасній українській мові закріпилися як прізвища, то варто згадати ще й сакраментальне «ш(а)»: професорша, докторша, меценатша. За його допомогою навряд чи вдасться утворити іменник жіночого роду від дяка, попа, мірошника або стельмаха. І проблема криється не стільки в фонетичній неможливості приєднати цей суфікс до згаданих основ (спробуйте – і викрутите язика), скільки в його походженні.

Докторша, професорша і навіть меценатша – це покруч із російської. Таке собі

зневажливе називання дружини доктора, професора чи мецената. У цей же перелік виром затягує лікаршу, банкіршу і навіть бізнесменшу (хоча могла би бути бізнесвуменша, як на те пішло). Якщо пробігтися переліком основ, до яких завиграшки додається суфікс «ш», то в око впадає беззаперечний факт: переважна більшість із них – назви професій, що увійшли у слововжиток порівняно недавно і мають основи іншомовного походження. Більш того, йдеться тут переважно про сучасні професії чи посади: жодних шаповалів, стельмахів, старост чи вийтів, а лише дизайнери, девелопери, депутати й менеджери. Тобто, якби ми нині й надалі жили в реаліях ХІХ ст., то говорили б про дизайнериху, девелопериху, депутатиху, менеджериху тощо. Але часи змінилися, так само, як і соціальні ролі. Жінкам давно замало просто бути «дружиною когось», а разом зі зміною соціальної ролі, мова пропонує жінкам змінити й суфікси. Так з'явилися і закріпилися у слововжитку дизайнерка, депутатка, менеджерка. І навіть девелоперка.

Щодо «докторши» й «професорши», то їм через їхню чужорідну для української мови меншовартість судилося лишитися на периферії просторіччя. Утім, підстав ідеалізувати гендерну «збалансованість» української мови немає: нам також не чужий патріархальний підхід до словотвору, коли жінку у її соціальних характеристиках описують через професійні характеристики її чоловіка. Але якщо на Росії буває «професорша» чи «докторша», то у нас – «пані професорова» чи «пані докторова». І перше, і друге – запозичення. Але різницю вловлюєте? І ось тут питання словотвору у гендерній політиці варто припинити обмежувати суфіксами. Тому що насправді мова має значно ширший інструментарій для творення іменників жіночого роду, але більшість мовців стали заручниками «членкині» й «міністерки». Творити ж варто не меми, а зручні у вжитку слова.

Теорія питання

Спочатку відповімо на майже риторичне: чим завинили суспільству членкиня й міністерка? Насправді – лише невмотивованою складністю у вимові. У членкині проблеми у буквосполученні «нк». Якщо вдається до спрощених лінгвістичних пояснень, то нам спочатку треба вимовити звук «н» передньою частиною язика, а тоді дуже швидко «к» – його

задньою частиною, а після нього ще й широке «и». Спробуйте – і відчуєте, якої тренованості язика вимагає «членкиня»! Саме тому на ній всі й затинаються. Процес вимови, до речі, можна суттєво спростити: якщо замість «н» твердого вимовляти «нь», тобто «членькиня». Причина полегшення вимови лежить у тій же мовній площині: «нь» ми творимо не кінчиком, а вже серединою язика, тобто язиковому м'язу треба значно менше зусиль, щоб перескочити до наступного задньоязикового «к», після якого йде ще й «и».

У мові все насправді закономірно. Якщо ж мовні закономірності порушуються, то мовці переживають мовний дискомфорт – і неохоче користуються новим словом. Наш мовленнєвий апарат натренований вимовляти поєднання звуків саме тієї мови, якою ми користуємося найчастіше (ось звідки береться акцент), тому ми викидаємо все, що нам дається складно.

«Членкиня» – це складно. І «міністерка», до речі, теж. Але в цьому разі не через незручне поєднання звуків, а тому, що всі плутаються у наголосі. Суто філологічно, «президентка» має більше шансів прижитися саме тому, що не містить різночитань наголошування. Але на той випадок, коли твориться нова форма складно, але суспільний запит вимагає її творити, мова споконвіку має на озброєнні додатковий інструментарій. Тому у гонитві за модою на фемінітиви не варто забувати, що рід передається не лише за допомогою суфіксів. Якщо говорити про рід іменників на позначення істот (бо неживі предмети теж мають рід), то існує щонайменше три способи так званої родової диференціації: лексичний, лексико-словотвірний та аналітичний.

Чоловік/дружина, батько/мати і навіть медбрат/медсестра – це все лексичного поля ягоди. У такий спосіб у мові створено чимало слів, і в переважній більшості випадків жодних запитань до них не виникає, бо в мовному арсеналі ці слова з'явилися давно, а в нашій свідомості їхнє значення надійно пов'язується з особою тієї чи іншої статі. Але навіть і тут не обходиться без суперечок. Наприклад, ще не так давно молодший медичний персонал лікарень йменувався лише «медсестрами». Звісно, жінки у цій справі справді переважають чоловіків і кількісно, й історично. Але ж у лікарняній сім'ї – не без медбрата! Ось лише слова такого (офіційно) не було, тож мусили медичні брати миритися з тим, що в документах вони – медичні сестри. Це – лише один із багатьох прикладів, як мова на рівні

слів закріплює усталений у суспільстві гендерний поділ на ролі. Усе більш, ніж красномовно: спочатку чоловіки у медсестри не йшли, то й окреме слово на позначення чоловіка у цій ролі не сформувалося. Бо чоловіки, якщо йшли працювати в медицину, то ставали лікарями. Але одноосібно панувати в цьому статусі їм довелося недовго, тож до пари лікарю мова створила лікарку. І це вже – лексико-словотвірний підхід до передачі роду.

Лексико-словотвірна родова диференціація, тобто коли для розрізнення/творення слів за родами вдаються до послуг суфіксів, – наш найбільший мовний камінь спотикання. Не останню роль відіграла у цьому питанні найсвіжіша редакція «Українського правопису», в якому окремим параграфом винесли перелік суфіксів, за допомогою яких можна утворити іменники жіночого роду. Не можна сказати, що в минулій редакції правопису вони не згадувалися. Згадувалися. Але тихо, непослідовно й не окремим параграфом.

Нова редакція правопису послідовності у вживанні суфіксам не дуже то й додала, але організувала їх в один параграф, – і в такий спосіб відкрила філологічну скриньку Пандори. Нині ми маємо офіційний перелік суфіксів, але поки що не маємо офіційних правил, як ними користуватися. Але запит на такі слова існує. Тож допоки мовознавці неспішно упорядковують ці правила, мовці нашвидкуруч витворюють синоптикинь, мовознавиць та інші дивовижні словоформи, складні як для вимови, так і для сприйняття. Саме це й позбавляє їх будь-яких шансів прижитися. Бо не перечепитися об синоптикиню у тексті практично неможливо. Але, з іншого боку, якщо правопис пропонує

скористатися суфіксом «ин», то чому б ним не скористатися? Ось тільки від слова «письменник» і «помічник» ми не утворюємо «письменникиню» і «помічницю». Чому ж «синоптикиня»? Певно, має бути «синоптиця»? Але ж «ик» у словах письменник і помічник – це суфікс, тоді як у слові синоптик – частина кореня? Чи не кореня? Тоді, може, *синоптикиця*? Ну, не казати ж на неї *синоптичка*, еге ж?

Від таких суфіксальних «птиць-киць» у мовців не лише язик заплітається, але й голова йде обертом. А оскільки людина має неабиякий хист відкидати й заперечувати усе, що вимагає зайвих зусиль, то суфікси без правил працюють не стільки на користь фемінітивам, скільки їм на шкоду. Корінь більшості суперечок навколо мовознавок і мовознавиць та їхніх посестер із незручними суфіксами насправді не в тому, чи потрібні такі слова, а в тому, що ними складно користуватися.

Але говорити про це вголос небезпечно, бо в умовах війни за фемінітиви ніхто не шукає правил, але всі шукають ворогів і винних. Відмова творити умовних «помічницю» на підставі того, що об них можна зламати язика, частенько не сприймається адекватно. Питання миттєво з мовної площини переноситься у соціальну, і замість пошуку відповідної та зручної форми слова перетворюється на звинувачення в усіх можливих і неможливих гріхах патріархальності. Хоча «як?» і «навіщо?» – це різні запитання, й відповідати на них треба на кожне окремо.

На запитання «як?» мають відповідати мовознавці, і чим швидше вони це зроблять, тим більше у фемінітивів буде шансів житися. Хоча б тому, що для слова значно більше важить зручність вживання, ніж логіка його творення. Наприклад, чомусь ніхто не ламає списи навколо «спортсменки». А якщо розібратися, то до основи «мен» (чоловік) додали суфікс «к». І якимось ми живемо з цим уже не одне десятиліття. Звичка – друга натура. І мовної звички це стосується також.

Утім, відкритим лишається питання, що робити, допоки не розробили чітких і зрозумілих правил для суфіксів? Відмовитися від фемінітивів нібито неправильно, а творити мовні покручі – зло ще більше. Насправді у гонитві за суфіксами ми часто забуваємо, що такі не суфіксами єдиними передається рід слів. Є ще один спосіб. Його називають аналітичним або синтаксично-узгоджувальним. Тобто, коли рід іменника ми визначаємо за формами інших слів, що поєднуються з ним

у реченні. Насправді найзручніший і найпростіший інструмент, але користуються ним неохоче. Щоб підкреслити рід, достатньо сказати «пані міністр», «моя знайома синоптик» чи «гід провела екскурсію». І без міністерок, синоптикинь і гідок (чи гидинь?) зрозуміло, що йдеться про осіб жіночої статі.

Але ж кому у священній війні за фемінітиви потрібні прості шляхи? До того ж, використання аналітичного способу розрізнення роду опиняється в зоні ризику ще й тому, що у творенні фемінітивів словотворці воліють звіряти свій крок за англійською мовою. Ну, там же розрізняють не лише *police man* та *police women*, але це «мен» або «вумен» додають трохи не до кожної професії. Воно то так, але, на відміну, від англійської, українська мова належить до флективного типу мов (якщо точніше – наша мова синтетична, але це вже деталі). Тобто граматичні категорії у ній (а рід – це граматична категорія) передаються за допомогою закінчень (флексій).

Тобто ми можемо завиграшки сказати поліціант і поліціанка, або чергова й черговий, а носіям англійської таке не під силу. Власне, як і можливість за допомогою відповідної форми дієслів передати чи то він повідомив, чи вона повідомила. Для того, що в нас закладено на рівні граматики й синтаксису, англійській дуже часто потрібні окремі слова. Але, на жаль, інтернаціоналізація й глобалізація час від часу вилізає українській мові боком: до неї подеколи бездумно підходять з мірилом (й інструментарієм творення слів) іншої за будовою мови.

Це приблизно, як з логікою висадити пальми на Хрещатику: звісно, є шанс, що приживуться, бо клімат змінюється, а в Києві – стільки туристів. Але чим не догодили каштани чи хоча б липи? І до чого тут туристи? Насправді аналітичному або синтаксично-узгоджувальному способу передачі роду можна лише посміхнутися: має неабиякий потенціал, а тулиться в хаті на правах бідного родича.

Правду кажучи, запитань у теорії мовно-фемінітивного питання нині назбиралося значно більше, ніж відповідей. Але мовців не цікавлять теорії. Їх більше хвилює, як з цим усім злітати?

Практика питання

Фемінітиви нині в моді. І це базова теза для тих, хто ними користується. Саме в моді. Або в тренді. Бо насправді питання іменників на позначення осіб жіночого роду існувало в усі часи. І в усі часи вони творилися. Жінки почали

здобувати вищу освіту – з'явилися студентки. Впевнено посіли своє місце в журналістиці – з'явилися журналістки. Теж само свого часу відбулося з лікарками, вчительками, акторками і навіть з уже згадуваними дещо нелогічними «спортсменками». Мова розвивається постійно, бо це – запорука її існування. І фемінітиви їй ніколи не були чужими.

Інша річ, що останнім часом суспільні процеси дуже вже прискорилися. Ми нині опрацьовуємо інформації, отримуємо досвід і переживаємо за рік емоцій стільки, скільки наші батьки свого часу – років за десять, а бабусі і дідусі, можливо, й за півстоліття. Мова за нами не встигає. І не повинна встигати. Бо інакше два покоління не розумітимуть одне одного. Мові потрібен час, щоб з усього масиву варіантів відібрати найоптимальніші варіанти. Зрештою, мова – це система систем, які самі себе регулюють. І все, що не вписується у внутрішню структуру мови, вона з часом викине на смітник мовної історії. Так уже було не раз і не двічі.

Мода на фемінітиви мине. Але вони у мові залишаться. Бо ми потребуємо таких слів. Суспільні ролі змінилися, а мова – інструмент, який обслуговує суспільство. Якщо вона не відповідатиме на його запити і не

задовольнятиме їх, то навіщо вона потрібна? Важко сказати, чи є майбутнє у синоптикинь, членкинь та іже з ними, але у фемінітивів майбутнє точно є. Широке й активно вживане.

Єдине, що не треба гнатися за формою, а варто культивувати зміст. Зрештою, ніхто не скасовував процес переосмислення значення слова. Ще якихось сто років тому мірошниченко й коваленко були синами мірошника й коваля, а нині це – звичне чоловіче й жіноче (!) прізвище. І ні в кого немає потреби переписатися з Коваленко на Ковалиху чи Ковалівну лише для того, щоб підкреслити свою статтю. Логіка, доведена до абсурду, перестає бути логікою. Тому найкращий спосіб не дати фемінітивам прижитися в мові – це бездумно, беззмістовно і неграмотно їх наві'язувати. Сила мови – у гармонії й послідовності.

Я не дуже часто пишу аж настільки довгі тексти про мову, але це той випадок, коли я точно хочу, щоб ви це прочитали від першого слова до останньої крапки. Усі букви. До того ж, якщо дотримуватися логіки мови, то все ж мала би бути членка, а не членкиня, але то таке...

Аліна Акуленко,
філолог, кандидат наук.

Очима душі — голосом серця

Євген Онацький (1894 – 1979).

Пропонуємо читачам деякі твори зі збірки Євгена Онацького «Очима душі — голосом серця. Переспіви» (Видавництво «Перемога», Буенос-Айрес, 1958, Аргентина), до якої ввійшли переклади творів різних авторів, переважно італійського письменника Ніно Сальванескі. Книжку названо «переспівами», а не перекладами, з огляду на їхню римовану форму, а також тому, що часом «переспіви» надто відходять від оригінального тексту. Автор збірки зауважує: *«Беручи основну тему, я не все йшов цілковито за своїм зразком, а, згідно зі своїм розумінням і відчуттям, його відповідно доповнював, або скорочував. Всі заголовки — мої, бо окремих творів в Н. Сальванескі не існує»*.

Н. Сальванескі — незвичайний італійський письменник. Його твори перекладено на багато мов. А все тому, що його «слово» промовляє до серця кожної людини, незалежно від національності чи раси, що має велику душу та співчутливе серце. У передмові до переспівів автор зауважує: *«Народилися вони з великого страждання та ще з більшої перемоги над цим стражданням. Занурені корінням у глибинні надра нестерпного болю, вони виростили на твердому стовбурі життєвої філософії, особисто пережитої та глибоко передуманої, і несуть в собі квіти невмирущої поезії та справжньої християнської побожності й моралі»*.

Н. Сальванескі у розквіті життя та кар'єри втратив зір. І лише через чотири роки по тому вийшла його перша книжка «Молиovníк щастя», якою автор засвідчив, що не лише поборов свою

велику трагедію, що зачинила йому двері у «зовнішній світ», але зумів відчинити двері до свого внутрішнього «світу душі та чарівної творчості». У «Молитовнику щастя» Сальванескі написав: *«Чимало людей примушені широко розплющувати очі, щоб бачити. Мушу признатися, що ніколи ще я не бачив так добре, як тоді, коли зробився сліпим... Дуже багато людей прикладає найбільше зусиль, щоб обмелювати свою зовнішню хату, ніколи не турбуючись про хату внутрішню. І коли якийсь зовнішній факт примушує їх покинути гарну хату, зроблену для людського ока, і захватися в їхню внутрішню хату, знаходять вони в ній когось незнайомого — самих себе».*

Тож, як написав у передмові Автор видання, уривки з якого друкуємо у нашому журналі, нехай зібрані переспіви «допоможуть читачеві своєчасно «обмелювати» свою внутрішню хату, щоб, коли прийде момент шукати у ній захисту, почували себе в ній господарем, а не мов у гостях...»

ГОЛОС ДУШІ

У галасі великого міста, у боротьбі за фізичне існування, в культурі розваг і спорту, і постійного порушення прав людської гідності, наша душа постійно намагається подати свій застережливий голос.

Але ми не вміємо до нього прислухатися.

Занадто мало уваги присвячуємо ми життю душі, хоч тільки вона й важить у поступі кожного з нас.

На жаль, ця тема мало приваблює тих, хто має звичку забагато розмовляти з іншими. І дуже мало з самим собою.

Коли говоримо з іншими, ми майже ніколи не кажемо те, що думаємо та відчуваємо.

І так виховуємо в собі неправду та лицемірство.

І так привчаємо себе підлабузнюватися до сильних і ставитися байдуже до слабких.

І так шириться своєкорисний матеріалізм, а ідеали вигасають.

І все це тільки тому, що ми не дооцінюємо справжнє наше чуття, отой безпосередній голос нашої душі, — хоч ми й дуже любимо говорити про нашу чуйність, про нашу надмірну чуйність.

О, які ми чуйні!

І ми задивляємося в дзеркало нашої марнославності.

І, щоб не бачити інших, які нібито ту нашу чуйність занадто вражають, ми замикаємося в нашому егоїзмі.

І все ж наша душа робить розпачливі зусилля, щоб дати нам про себе знати, щоб ми почули її голос, щоб зрозуміли, що вона — живе.

Треба прислухатися до голосу нашої душі.

КОЛИ ДУША ВТОМЛЕНА

О, Лікар душ, моя душа втомлена любити і страждати...

— І все ж, треба любити безмежно. І все ж, треба вміти страждати понад сили. Тільки так зможе лишитися душа вічно живою...

Але ж моя душа вкрита ранами!

— Рани душі — це віконця, що через них дивимося в блакить неба. Тільки завдяки їм може душа рости та підноситися.

Але ж радість життя вгасає!

— Треба підкласти вогню, щоб зігрілися бодай ті, хто близько проходить. Тільки так може душа знов запалати...

О, Лікарю душ, мені здається, що я вже не можу ні на що надіятися!

— Треба мати надію, багато надії, завжди жити з надією. Тільки з надією може душа співати.

О, Лікарю душ, але ж моя душа — хвора!

— Життя — це дарунок, що його треба щодня любов'ю поновлювати. Тільки так душа зможе дати світло й здоров'я всьому оточенню.

Олег Шупляк. В очікуванні дива.

(Далі буде...)

An Artist's Story

by Patricia H. Zalisko

When I was a toddler, my mother and my maternal grandmother introduced me to the art of making pysanky, one of my earliest memories. During Lent that year, they placed styluses for me directly in the middle of my worktable. Years later they explained that they weren't sure whether I was right- or left-handed (I am ambidextrous) and wanted me to use the hand that I felt most comfortable working with. The eggs were raw, and I broke one. No worries. They gave me another egg. As I grew older, they nurtured this tradition, and our bond was strengthened by attending pysanky workshops together at the Ukrainian Institute of New York.

For the most part, my art education occurred in the streets, museums, and art fairs of Manhattan and from family travels. While my mother attended her branch meetings for Soyuz Ukrainok on the upper east side of Manhattan at the Ukrainian Institute, my father or sister would take me to nearby museums. The Guggenheim, Frick, Whitney (now the Met Breuer) and the Metropolitan Museums of Art became favorites in that neighborhood. My sister and I were also introduced to the Whitney Biennial and the Museum of Modern Art (MoMA) at a young age. And if my mother and my grandmother attended embroidery workshops at the original Ukrainian Museum on the lower east side, I joined them. While exploring that downtown neighborhood, I recall seeing some notable artists, such as Louise Nevelson (whom I spotted picking up discarded furniture near Cooper Union Square, wearing her legendary false eyelashes), Elaine Sturtevant (who curated an exhibit in a pop-up space) and Mark Rothko, sitting and smoking in the Cedar St. Tavern early in the afternoon as I walked from church with my father. These artists and the abstract work that I viewed were intriguing and mysterious. I soon discovered that children below a certain age were not charged admission, so I would venture into the city after school and before my parents returned home to explore puzzling pieces of art that my elders would often whiz by during our outings. The work of Motherwell and Mitchell mystified me, and I would tag onto docent-escorted tours whenever I could, just to learn more about these abstract expressionists and many others. They were my storytellers.

On one occasion, a security guard at MoMA stopped me as I lingered between two abstract paintings placed on two floors, one above the other. One was white and the other black. I asked him to explain what was happening in the work by Reinhardt as I couldn't understand them. He asked me where my parents were, and when I replied, "At work," he soon discerned that I was there unaccompanied and he shooed me away, telling me "Go home, kid." But I didn't. I went on to the Impressionists and Monet's massive Water Lilies in another area.

My mother often purchased art supplies and brought them home for me to play with. I was supplied with oil paints and mediums, drawing tools and implements, and often shopped with her at an art supply store in Manhattan. I learned some basic printmaking skills from Christine Holowchak Dubarry, who was my sister's friend.

When I matured into a teenager, despite many regular studio art classes, I was discouraged from pursuing art as a career. In a household where academic performance was revered but where the visual and performing arts were meant to be appreciated, I was encouraged to pursue a more practical occupation that could support me. But shortly before retiring from a legal career, I returned to make art as my schedule allowed. I audited classes in NYC and took courses at art schools near my suburban home. I studied art history, a subject that I could not pursue as an undergraduate or law student, but in which I had already received an early education wandering through NYC's museums and art fairs. Today, I continue to immerse myself in art studies by auditing classes at my state's university system and by participating in residencies; I also read about art voraciously and attend major art fairs here and abroad.

My work is best characterized as abstract, perhaps channeling the same artists who influenced me long ago in NYC. Abstraction represents a 'language' that I comprehend on a more intimate level than other, more direct, artistic genes. My work is generally prompted by reading and words. Unlike my former profession, in which words were often used as tools and weapons, this 'language' that I respond to and strive to perfect defies explanation. But when the work is complete, I know it. And if viewers perceive this art in the same way or in a way that echoes their own experiences, then it is indeed a universal and spiritual 'language' that we all appreciate.

Editor's note: The author is a member of UNWLA Branch 56 and currently resides in Florida. One of her works is featured on back cover of this issue of *Our Life*.

Members of Branch 124, St. Petersburg, Florida, Commemorate 20th Anniversary

by Olya N. Czerkas, president of Branch 124 and liaison for UNWLA Branches-at-Large

Branch 124 Members at the 20th Anniversary Commemoration. Front row: Chrystyna Rakoczy, Maria Brown, UNWLA First Vice-President Lydia Jachnycky, Olya Czerkas, Tanya Risko, Orysia Petrina-Johnson, Eva Reinhardt, Mariya Starynska, Stephanie Leddy, Irene Thompson, Second row: Maria Bazylak, Marion Serna, Natalia Blonska, Irene Badiak, Iryna Karavan, Ola Novak, Yevdokiya Simms, Patricia Chomanczuk, Christine Leddy, Lesia James. Branch members not in photo: Zoriana Bazan, Nataliya Bratash, Stefania David, Anna Gulczewskyy, Marta Kozlov, Volodymyra Kuziw, Daria Markiw, Patricia Mokrycki, Olga Pawuk, Jaroslawa Sawka, Ludmyla Semeniuk, Lena Slywka, Vera Swade, Zoriana Voryk, Maria Worsley.

Planning together for months, working hand-in-hand for weeks, brainstorming and organizing for days, a special commemoration was quickly approaching. Invitations regarding the 20th anniversary of Branch 124, in St. Petersburg, Florida, on January 26, 2020, at Epiphany of Our Lord Ukrainian Catholic Church were sent and plans for the day were solidified.

The special day began with a Divine Liturgy celebrated by Rev. Bohdan Barytskyy for Soyuz Ukrainok members. Mass was followed by a memorial service (“Panakhyda”) for the departed members of our branch. Remembering the past and looking toward the future, we were united and spiritually uplifted.

Before the opening ceremony, guests had an opportunity to mingle and enjoy an array of many delicious appetizers and drinks. As the program began, Branch 124 members, dressed in their beautifully embroidered blouses and carrying the Ukrainian “Rushnychok,” entered the banquet hall to music: the song “Ukrainochka” sung by Trio Maksymowich from Miami, Florida. Branch members then assembled before the stage, bowed, and welcomed guests with salt and a beautiful “Korovai” made by Mrs. Ivanna Barytska. The branch members then joined their families and friends for a welcoming announcement and toast by Maria Brown, the official program Mistress of Ceremonies.

Ms. Brown introduced Branch 124 president Olya Czerkas, who acknowledged the honored guests, one of whom was Mrs. Lydia Jachnycky, First Vice-President of the UNWLA. Lydia recognized our branch accomplishments and extended best wishes for continued success from herself as well as from the UNWLA National Board. She then presented the Branch with a beautiful 20th anniversary commemorative plaque.

Founders of UNWLA Branch #124, St. Petersburg, Florida. Larysa Holowatyj, Natalka Holowatyj-Mikell, Stefania Kobylecky, Irene Mamus, Luba Mycyk (first Branch President), Mariyka Navorynsjka (Branch Godmother), Irene Kuc, Orysia Petrina-Johnson, Irena Krainyk, Mira Hankewych, Committee Chair who organized Branch 124. Author Olya N. Czerkas (not in photo) was also a founder.

A short history of Branch 124 was presented by the author of this article, who described how the vision of one individual, Mrs. Mira Hankewych, was the beginning of our branch. Mira knew that the St. Petersburg community comprised hard working, multitalented women who originally lived throughout the United States but now call St. Petersburg home. Mira organized a committee of eleven women who believed that creating a UNWLA branch in St. Petersburg would establish friendships, strengthen our community, and unify women while working on projects that would make a positive impact on Ukrainian causes throughout Florida, the United States and Ukraine. With the approval of the UNWLA National Board, Branch 124 was established in 2000. Luba Mycyk was elected our first branch president.

Maria Brown then introduced Stefanie Leddy, Br. 124 Scholarship Chairperson, who spoke about previous fundraisers and student sponsorship over the years and highlighted the generosity of members who independently sponsor students through the UNWLA Scholarship Program. Following her presentation, one of the attendees, Ms. Olena Boyko, requested the floor. To honor our 20th anniversary and wanting to help a student, Olena made a generous donation toward sponsoring a college student in Ukraine. Mrs. Tanya Risko also generously donated funds to the UNWLA Scholarship Program in honor of our branch anniversary. We were touched by their heartfelt gestures and thanked them as well as all who have supported the Scholarship Program over the years.

Florida Presidents and UNWLA Board Members. Lesia Popil, President of Br. 56, North Port; Olya Czerkas, President of Br. 124, St. Petersburg, and Branches-at-Large Liaison; Lydia Jachnycky, First Vice President of UNWLA; Natalia Santarsiero, President of Br. 136, Naples; Ivanka Olesnycky, Member-at-Large Liaison

The patron for Branch 124 is Ladya Mohylyanska, a Ukrainian author. Ladya was killed at the age of thirty-seven as punishment for her politically critical written works. Mrs. Volodymyra Kuziv read a short biography about Ladya in Ukrainian, Mrs. Iryna Karavan read two beautiful poems, and Mrs. Irene Badiak presented additional information in English about our gifted patron.

Trio Maksymowich were the key performers at our 20th anniversary commemoration. They sang Ukrainian folk songs, had the audience participating, and brought smiles to all. We are sincerely grateful to Trio Maksymowich for an outstanding program that was a memorable part of our 20th Anniversary celebration. During the banquet, guests also enjoyed a slide show, prepared by Dr. Chrystyna Rakoczy, which highlighted branch events, fundraisers, and individuals who supported our branch over the past

twenty years. Guests enjoyed a delicious meal and dessert while listening to traditional Ukrainian music as they watched the history of Branch 124 projected on the screen.

Children hold a special place in the hearts of our branch members; thus, all proceeds from the 20th Anniversary raffle were designated for Christmas gifts for orphans in Ukraine. Raffle prize winners received beautiful gifts, and the children in Ukraine will be happy that St. Nicholas remembers and comes to them all the way from St. Petersburg, Florida.

We were very proud to work together and celebrate the history of our branch. We thank those women who had a vision twenty years ago and established UNWLA Br. 124 in St. Petersburg. We thank our branch members for their dedication and commitment to our successes. We greatly appreciate the support of our neighboring UNWLA sisters from North Port, Naples, and Miami. And we wholeheartedly thank the community and guests for their continuous support and extend our sincere gratitude to all.

In Memoriam

IRENE H. OCHRYMOWYCH

Irene H. Ochrymowych, 90, passed away on Monday, March 16, 2020. Born in Lviv, Ukraine in 1929 to Helen Hodowanska and Paul Syrotiuk, Irene immigrated to the United States with her parents and siblings in 1946 and settled in Hudson, N.Y. She was a graduate of Hudson High School, received a B.S. degree from Centre College in Kentucky, and continued post-graduate studies in chemistry at Vassar College in Poughkeepsie, N.Y.

Irene married Julian Ochrymowych in 1952, and they lovingly raised three children. Before settling in New Providence, N.J., in 1967, the family lived in New Orleans, Louisiana; DeQueen, Arkansas; Dallas, Texas; and Humboldt, Tennessee.

Irene worked as a chemical engineer at Bellcore for 20 years before retiring in 1992. A parishioner of St. John the Baptist Ukrainian Catholic Church in Whippany, N.J, she was also a member of the Ukrainian National Women's League of

America, Branch 86 (Newark) and a generous supporter of the Ukrainian Museum in NYC and the Children of Chernobyl charity. Irene and her husband were excellent bridge players; in later years, she continued to enjoy the game with friends at the New Providence Senior Center. For the last three years of her life, Irene resided at Sunrise Senior Living in Basking Ridge, N.J., where the visiting cat, Onyx, would always bring a radiant smile to her face.

Irene was predeceased by her husband Julian, and by her sister and brother-in-law, Daria and Ihor Senyk. She is survived by son Andrew Julian Ochrymowych, daughter Dr. Christina Marie Ochrymowych and her husband Dr. James O'Krepki, and son Julian Paul Ochrymowych. Irene is also survived by her brother and sister-in-law, Eugene and Stephanie Syrotiuk; nephews George Syrotiuk and Bohdan Syrotiuk; nieces Irene Coira, Marta Grace, and Natalie Miller; and by many dear friends, including Col. John Kark, Areta Arlen, and Romana Fedasiuk.

Donations in Irene's memory may be sent to The Ukrainian Museum (www.ukrainianmuseum.org), to St. Jude Children's Research Hospital (www.stjude.org), or to Tabby's Place (www.tabbysplace.org). To post or view online condolences, please visit

valleymemorialfuneralhome.net.

PATRICIA ANN MOKRYCKI

Patricia Ann Mokrycki, 60, of Palm Harbor, Florida, passed away on Sunday, April 19, 2020, from injuries sustained in a car accident. The daughter of the late Stefan and

Alice (Gurbel) Mokrycki, Patricia was born in Hartford, Connecticut, on Sunday, July 12, 1959, and lived in Hartford until 1972 when she moved with her parents and brother to Wethersfield, Connecticut. In 2012, Patricia moved to Palm Harbor, Florida, to be closer to relatives.

Patricia was a parishioner of St. Michael Ukrainian Catholic Church in Hartford since childhood and a member of the church's Sacred Heart Guild. She attended St Michael Ukrainian Parochial School in Hartford and was an active member of Hartford's Ukrainian National Home, the Ukrainian Congress Committee of America (UCCA), the Women's Association for Defense of Four Freedoms for Ukraine (WADFFU), and the Ukrainian American Youth Association (CYM). She was also a member of UNWLA Branch 124 in St. Petersburg, Florida. A graduate of Wethersfield High School (class of 1978), Patricia worked for many years at The Travelers Insurance Company and United Healthcare in Hartford. Most recently, she was employed as a Trust Associate at Family Network on Disabilities in Palm Harbor, Florida.

From March 21, 2010 until May 25, 2014, Patricia served as the Trustee of St. Michael's Ukrainian Catholic Church in Hartford, during which time she was instrumental in organizing the 2011 centennial celebration of the parish. Patricia

was also a member of the Organizing Committee of the 1985 Ukrainian Youth for Christ Convention held in Stamford, Connecticut.

After moving to Florida in 2012, Patricia became a parishioner of Epiphany of Our Lord Ukrainian Catholic Church in St. Petersburg. In 2016, she became a member of the Ukrainian National Women's League of America, Branch 124 in St. Petersburg, Florida.

Patricia was devoted to her faith, family and friends. She donated her time and energy to the local and Ukrainian communities and was always willing to lend a helping hand, whether to prepare Easter baskets for the elderly or collect and process donations for orphanages in Ukraine or support youth and women's association activities or volunteer at annual Church Festivals and holiday celebrations in Connecticut and Florida. As a member of UNWLA Branch 124, she was always willing to lend a helping hand by supporting branch events and activities and heading Branch 124's Technology Committee.

Patricia leaves behind her brother, Stephen of Auburndale, Florida; nieces Stephanie and Elizabeth and nephews Michael and Daniel in the Hartford, Connecticut area; many cousins and close friends in Connecticut, Florida, and Ukraine; and her UNWLA friends to cherish her memory.

A 40th day memorial mass was held on Thursday, May 28, 2020, at St Michael Ukrainian Catholic Church in Hartford, Connecticut, and at Epiphany of Our Lord Ukrainian Catholic Church in St. Petersburg. Memorial Donations in Patricia's name may be made to charities of the donor's choice or to fund diabetes research at <https://www.diabetes.org/donate/donate-memorial>.

Vichnaya Pamyat. Eternal Memory.

Our Cover Artist

Irma Osadsa was born in Erlangen, Germany, in 1949, into a Ukrainian family and immigrated to the United States in 1963. She earned her BFA from the Cleveland Institute of Art and her MFA from the Yale School of Art, where she studied with Al Held and Lester Johnson. Working in various painting and drawing media, she often uses symbols appropriated from the folk art of her Ukrainian background to create representations of what is unseeable or immaterial or has passed into memory. Her work has been shown in Canada, the U.S., and Ukraine, including at solo exhibitions at the Ukrainian Institute of Modern Art (Chicago), Rotunda Gallery (Kitchener), and Mather Gallery (Cleveland). She has received an Ontario Arts Council grant and several exhibition awards. She lives and works in Toronto and serves as secretary of The Association of Visual Artists of Canada.

Пресовий Фонд ❖ PRESS FUND

50 дол. У пам'ять св. п. **Іванни Ганкевич**, довголітньої членкині СУА колишнього 119-го Відділу в Йонкерсі. Вічна їй пам'ять! 30-й Відділ СУА, Йонкерс, НЙ.

50 дол. Замість квітів на могилу нашої членкині **бл.п. Ірени Петрич**.

29-й Відділ СУА в Чикаго.

50 дол. У пам'ять **бл. п. Марти Турчин**.

111-й Відділ СУА, Лос Анджелес.

50 дол. У 5-ту річницю відходу з життя моєї тітки, **бл. п. Марії Корчевої**. Вона була довголітньою членкинею 91-го Відділу Союзу Українок в Bethlehem, PA. Померла тета 30-го березня 2015-го р. Олесья Nagle.

\$50 Eliana Iwanyczko, Branch 56.

\$25 In memory of **Tamara Kokoylo**, loving mother of our member Lolita Clouser. Vichnaya Pamiat. UNWLA Branch 38.

\$25 In memory of **Myron Radzykewycz**, husband of one of our founding members, Irena Radzykewycz, who passed away February 10, 2020. UNWLA Branch 56, North Port, FL.

\$25 In memory of **Ludmila Kostyk**, mother of our member Daria Tomashosky, who passed away February 15, 2020.

UNWLA Branch 56.

\$50 Halyna Kuzyszyn Holubec, Marta Kolomayets-Yanevska, Natalia Gawdiak.

\$10 Lydia Kowbuz Fife, Martha Onuferko-DeBlieu.

WAR VICTIMS' FUND
ДОПОМОГА ЖЕРТВАМ ВІЙНИ ГІДНОСТІ

\$2,000 UNWLA Branch 107, San Jose, CA.

\$600 UNWLA Branch 75, Maplewood, NJ.

100 дол. У світлу пам'ять покійної **Орисі Охримович**. Христі, Андрійові та Юліянові складаю щире співчуття. Люба Клачко.

50 дол. У пам'ять **бл.п. Марти Турчин**.
111-й Відділ СУА.

UKRAINE'S SPIRITUAL GROWTH FUND
ФОНД ДУХОВНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

\$500 Detroit Regional Council.

\$200 Dr. & Mrs. Nykola Bartkiw.

SOCIAL WELFARE FUND
ФОНД СУСПІЛЬНОЇ ОПІКИ

У світлу пам'ять **бл. п. Володимира Волочука** на сиротинець у Львові склали:

д-р Андрій і д-р Люба Казанівські, Богдан і Ірена Плешкевич, Юлія Орловська, Наталя Ліщинська. Христина Камерон, Ірена Волочук, Андрій і Христя Цьолко, Ростислав і Адріяна Декайло, Богдан і Петруся Ватраль, Віктор і Марія Войтихів, Віталій Кутний, Андрій і Ярослава Пискір, Юрій і Ліда Свитник, д-р Юрій і Реня Стасули, Ненці Радман, Михайло і Юлія Ткачук, Богдан і Христя Дзюк, Тереса Льомбардо, Ірена Пискір-Біляк, Леся Плешкевич, Ростислав і Ірена Маркевич, Ольга Бураядник, Працівники Каси «Самопоміч» в Чикаго. Разом **1505.00 дол.**

ORPHANS FUND

\$1,000 UNWLA Branch 107, San Jose, CA.

\$1,000 Mary Horeczko.

50 дол. У пам'ять покійної **Марії Фізер** – членкині 65-го Відділу СУА. Родині засилаю мої щирі співчуття.

Ольга Городецька, членка 65-го Відділу СУА

BABUSI FUND

\$1,000 UNWLA Branch 107, San Jose, CA.

\$1,000 Mary Horeczko.

550 дол. З нагоди ювілею 50-ліття подружнього життя **Наді та Нестора Нинки**; Надя є не тільки членкиня нашого відділу, а також 3-тя заступниця голови СУА для справ зв'язків. Датки склали:

\$100 Christina and Irko Kozak, Vira and Yuriy Popel, Myra and Roman Sawycky,

\$50 Nicholas Baranetsky, Ksenia Kozak and Andriy Pereklita, Lydia and Bohdan Kramarchuk, Olga and Stephen Rudyk, Irena Sawchyn and Ron Doll.

75-й Відділ СУА, Мейплвуд, Н. Дж.

25 дол. У пам'ять **бл. п. Люби Шеремети**. Родині висловлюю щирі співчуття.

Маруся Дурбак.

OTHER

\$2500 Dobro Children's Camp Fund Collected at the Christmas Party of UNWLA Branch 75.

\$2,000 Medical Fund.

UNWLA Branch 107, San Jose, CA.

\$925 Beds for Dnipro hospital.

UNWLA Branch 139, Stamford CT.

TO OUR NEW MEMBERS:

Welcome!

BRANCHES-AT-LARGE

3	NATALIYA ANDERSON
3	ANAMARIE GLUBISZ
3	NATALIIA TASH
3	NATALKA ZELENY
14	NATALIYA HOMENKO
14	TETIANA LENDIEL
56	EUGENIA BABENKO
56	TAMARA L. RENZI
107	IRYNA SMOVZH
107	OKSANA TATSYAK
108	NATALIYA DANCHENKO
108	ANASTASIYA GALI
108	NATALIYA LYALKA
108	MARTA MARKIW
108	ALEXANDRA SENIW
111	TETIANA VOZNIUK
118	LYDIA BODNAR-BALAHUTRAK
118	TETIANA SHVETS
120	IRYNA CHEPIL
120	NATALIYA KOSTIW
120	RUSLANA LEBEDKO
120	OLGA SAVKA-OSIPOV
124	NATALIA BLONSKA
124	KHRYSTYNA RAKOCZY
124	YEVDOKIYA SIMMS
136	NINA BORSUKEVICH
136	HALYA DAVIDOVICH

OHIO REGIONAL COUNCIL

12	IRYNA MALYSEWYCZ
12	LYDIA PRONIV
12	IRENA STOLAR
130	OKSANA KACHMAR
130	KATERYNA SINKOV

CHICAGO REGIONAL COUNCIL

140	YULIIA BORETSKA
140	TATIANA CHEKAN
140	TETIANA DAVYDOVSKA
140	VIRA YURKEVYCH

MEMBERS AT LARGE

MICHELE CALAMIA
BARBARA DAISAK
ADRIANA HELBIG
LESYA PISHCHEVSKAYA
GILICOVE WOODS
ROKSOLANA YANUSH

DETROIT REGIONAL COUNCIL

76	OKSANA DUSHI
76	VICTORIYA SENKIV
76	IRYNA SHMORON
76	ANTONINA SUS
76	OLHA TRYSHIVSKA
115	MYROSIA KIDD
115	NATALIA SLEEMAN
129	TETYANA DUDKA
142	LYUDMYLA ADLER
142	MARIYA ASTRYABSKA
142	NADIA BARABAH
142	TETIANA BARANIUK
142	ANASTASIA BASKEYVCH
142	LENA BERKOVICH
142	OKSANA BEZKOSTA
142	TETIANA BILOUS
142	NATALIYA BOCHENINA
142	SVITLANA BOHAICHUK
142	GULSHARA BYBLIV
142	TETYANA HORECHKO
142	OLHA HROKH
142	NATALIYA HUTSUL
142	OLGA KHRUSHTCH
142	MARIYA KURYLO
142	VIRA KUSHNIR
142	LYUBOV LATYN-TELISCHAK
142	OLHA LIKHNOVSKA
142	ILIANA MARTINEZ
142	NADIYA PESTRAK
142	IRYNA RUPTASH
142	GALINA SHOSTAK
142	NATALIIA SKOCHYPETS
142	LESIA VOLOSHYN
142	TETYANA VOVNA
142	OLGA YAKIMENKO
142	NADIYA YAKYMETS
142	ALINA ZHURAVEL

NEW JERSEY REGIONAL COUNCIL

65	OKSANA TYMIV
65	ULYANA VASYLTSIV
75	MARIA FLYNN
75	TERENIA RAKOCZY
98	HALYNA CONTICCHIO
98	ALEKSANDRA HILA
98	LIDIA HUCUL
98	THEODORA MAKAR
134	OLENA HRUBIY
134	LARISSA WOWK
135	MYROSLAVA DOWNEY
135	IREN TORUN
137	SNIZHANA ABASOVA
137	ZORIANA GAIDUK
137	IRYNA KHAN
137	YULIYA KRYSHTOF
137	KHRYSTYNA MOMOT
137	KHRYSTYNA NESTORYAK
137	OKSANA SOROCHAN
137	CHRISTINA VASYLKY
137	OKSANA WOROCH

NEW YORK REGIONAL COUNCIL

21	OKSANA POKOTYLO
21	MARIA VENGER
64	ZORYANA GUTSULYAK

CENTRAL NY REGIONAL COUNCIL

95	OKSANA ANNA JASHYN
----	--------------------

NEW ENGLAND REGIONAL COUNCIL

73	NADIA KILCHYTSKA
73	IRYNA KY
73	MARYANA MAGALYAS
73	LIUDMYLA TSILO
139	OLHA BUCKOFF
139	IVANNA LAPKOWSKI
139	NADIYA PEKAR

PHILADELPHIA REGIONAL COUNCIL

43	GALINA BOBKO
43	KATERYNA DERKACH
43	ZOYA SALNIKOVA
43	IRENA ZALUCKY
91	ROXANNE DEW
91	PAULA HOLOWIAK
128	NATALIA SAVCHYN
128	OLEKSANDRA TSYMBALENKO

Жартома та насправжки про українську мову друзів наших менших

Куди легше любити та поважати «братів наших менших», якщо розуміти їхню мову та самим правильно звертатися до них. Але тварини, як і люди, по-різному говорять залежно від мови країни проживання. Бо кожен народ, кожна нація олюдноє тваринні звуки якось по своєму, дотримуючись властивих окремо взятій мові законів і граматичних приписів. Жодна нація не наслідує звуки тварин з іншої мови, і тим паче не «тиражує» їх серед інших. Устояне та освячене століттями «балакання» звірів українською мовою доходить до нас через казки та думи, легенди та міти, перекази та літописи. І українською говорять не лише домашні тварини, а й автохтонні (місцеві) дикі звірі.

Зазвичай, українські коти *нявкають*, а м'явкати ніколи не вміли. Українська свиня завжди *рохкала* та *кувікала*, вона не здатна вимовити російське «хрю», а виключно «рох» та «куві».

Гуси не готять, але *гелготять*, *герготять*, *гегають*, а ще — *джеркотять*. Качки не крякають, а *кахкають*. Крякають у нас ворони (а також *каркають*). Як от «тобі зозуля навесні щастя накувала, а мені вороння крякало сумне...» Українські кури *кудкудакають*, а півні *кукурукають*. Соловейко у нас *тьохкає*, натомість сороки — *скрекочуть*. Горобці *цвірінькають* і *цвірінчать*, а жайворонки, ластівки та щиглі *цебечуть*. Їжак *чмихає*. Коні *іржуть* і *форкають*. Жаби *кумкають*. Собаки розділилися: великі *гавкають*, а цуцики *дзявкають* (разом з лисицями). Українською кози та вівці *мекають*, барани *бекають*, корови *мукають*. У природі також вовки *виють*, гадюки *сичать*, лев *гарчить*, а рись *пирхає*.

А ще у різних народів відзиваються звірі й тварини на різні звуки. Котам треба казати *киць-киць* і *птруськи*; собакам — *сю-сю*, *на-на* та *пішлагеть*; курям — *ціп-ціп* і *киш*: гусям — *гиля*, качкам — *вуть-вуть*; козам — *козь козь*, коням — *кось-кось*; коровам — *гейди*, телятам — *минь-минь*...

Такий перелік, звичайно, не повний, і кожен з вас може його продовжити, відтворюючи звичні для вашої місцевості звуки й терміни. Загалом, запам'ятовувати та вивчати говірки тварин не важко — треба лише уважніше прислухатися до них, а також не дозволяти їм та собі допускатися русизмів, а то й просто помилок. І нехай кумкають та нявчать брати наші менші, рохкають майбутні ковбаси, говорять герої байок і бекають по своєму всі наші барани.

ЖІНКА КВІТКИ САДЖАЛА...

Світлина Т. МакКой

Жінка квітки саджала й співала,
Над фіалками янгол витав.
Десь в раю матері колихали
Немовлят, що не знали забав.
Мить неначе зійшла з ікони:
Щіпка сонця... печалі узвіз...
То нічого, що стомлені коні
І землею припудрений ніс...
Жінка м'яко постіль вминала
Для фіалок — своїх діточок.
І співала... Щось тихо співала,
Самоту в'язала в пучок.
А загляне в гості подружка —
Жінка руки с'як-так сполосне,
Срібне пасмо заправить за вушко
І... шампанського в келих налле...

Тетяна МакКой, шт. Теннессі

HOW YOUR BRAIN CREATES HAPPINESS

by Ihor Magun, MD, FACP

You know that unmistakable feeling when you have it. It gives you a sensation of warmth, joy and euphoria. That feeling is happiness. But have you ever wondered what makes us feel that way? The answer is brain chemicals, specifically four chemicals that drive positive emotions we feel throughout the day. These chemicals are oxytocin, dopamine, serotonin and endorphins. Understanding these chemicals (now more than ever) can make us more aware of how to maximize their effect and improve our level of happiness and well-being.

Oxytocin is commonly referred to as the “hugging hormone,” primarily because the brain releases it during actual physical contact with others. It is also referred to as the “love hormone” because it provides feelings of calmness, contentment and security, all associated with mate bonding. But levels of oxytocin can be increased in other ways: working with others, sharing a meal together, or giving a gift to someone and witnessing the receiver’s positive response. Hugging, although currently not recommended except with obvious exceptions, provides a boost of oxytocin to the receiver as well as the giver.

Dopamine is a biological neurotransmitter that is related to pleasure and euphoria. It is known as the “feel good” hormone and is associated with pleasurable sensations. Nearly all pleasurable experiences from eating a good meal to having sex involves the release of dopamine.

Although dopamine is associated with happiness and pleasure, serotonin regulates our mood. It is released in the dynamics of satisfaction about an achievement and/or pride in our work. We experience this feeling when we get recognition from others and when we have a personal sense of accomplishment. It motivates us to excel and grow, providing positive emotions of happiness and satisfaction. Surround yourself with individuals who provide support and recognize your efforts, and your levels of serotonin will soar.

Endorphins are hormones that are released in response to pain—including the pain that can occur after starting an exercise routine. When you exercise, endorphins are released in your brain and trigger a positive feeling coupled with a reduction of pain perception. This promotes a unique feeling of happiness and reduces the negative effects of stress. This effect may also enhance serotonin levels because the feeling of accomplishing something positive for our health and well-being is simultaneously achieved.

This quartet of neurotransmitters all contribute to our happiness and well being. The only thing you need to do is to choose to be happy with who you are right now, do things that make you happy or bring you happiness. So make a decision to spend and share time with people who bring out the best in you. Be proactive: Use the power of the quartet of neurotransmitters, and you will be on your way!

The purpose of our lives is to be happy. –Dalai Lama

Most folks are as happy as they make up their minds to be. –Abraham Lincoln

---

На літо — до бабусі

Зраних школою дітей віддають на реабілітацію до бабусь...Тримісячна терапія котами, полуницею, запопадливою турботою, молоком, борщами і смаколиками.

Прогулянки між травами, геліотерапія, іпотерапія, апітерапія, запахотерапія і ще з добрий десяток терапій, котрі затягують подряпини шкільної екзистенції на ніжних шкірах дітлахів.

Секрет бабчиного методу, як професійного психоаналітика, у регресії в дитинство. Вони віднімають 5 років від реального віку дитини та поведуться з ними відповідно: 15-річний підліток стає десятирічним, а 8-річний — дошкільнятком.

— Васильку, зіч зупки трошки. На ше чайочку. Загріти? Не совайся на табуретці, бо впадеш. Чекай, я тобі виберу кісточки з м'яса.

Бабці оточують дітей безумовною любов'ю у три шари, без оглядки на виховання та іншу педагогіку. І на малих бахурах всьо заживає як на собачці.

Бо бабця — це останній бастион, за який ще не проник фемінізм. Взагалі, при бабці того слова ліпше не кажіть. Бо можна і по писку схопити.

Володимир Гевко, блогер. Тернопіль.

**«Діти – се наш дорогий скарб,
се наша надія, се – Молода Україна»**

Олена Пчілка

Віршенята-кошенята

Котики традиційно беруть участь у вихованні кожного українця мало не з народження. Котики – у колискових, віршиках, пісеньках, забавках. Тішитимуся, якщо котики з моєї книжки «Віршенята-кошенята» полюбляться малятам і їхнім батькам, бабусям і дідусям.

Людмила Горова

Ткала наша кішка
Килим тишком-нишком,
Плела-заплітала,
Лап не поклала.

Кублила з клубочків
Хвостики-торочки,
Обплітала ніжки
І стільцям, і ліжку.

Вранці всі побачать:
Зося – не ледача!
Знають хай, що киця –
Диво-трудівниця!

Котик лагідненький
Сяде на стільці.
Воркотить тихенько,
В вусах – промінці.
Лапкою моторно
Зловить тінь вертку...
Як тут не пригорнеш
Радість отаку?

***

Малій руденькій киці
Ну зовсім не сидиться:
То бавиться горішком,
То застрибне на ліжку,
То хижо вигне спину,
То миску перекине,
То альпіністом вгору

***

Видряпує на штору,
А то розсипле мамі
Коробку з сірниками.
А потім нашій киці
Так солоденько спиться...

Нічка ніжна наступає,
Діток спатоньки вкладає,
Поправляє подушки
І нашіптує казки.
Тільки котики вусаті
Цілу ніч не будуть спати.
Вуса киці мають,
Сни у них ховають.
Котик не лягає спати –
Буде сон нам муркотати.
Знає кожна киця,
Що кому насниться.
Тож і ти мерщій засни,
Хай муркоче котик сни.

***

Я не граюсь і не сплю,
Кицю я пів дня ловлю,
Щоб обняти і сказати:
«Кицю, я тебе люблю!».
Але кішечка прудка
Увесь час кудись втіка:
То сховається на шафі,
То принишкне в подушках.
Тільки киценьку свою
Хоч би що там – я зловлю!
Хай дізнається нарешті,
Як же я її люблю!

***

У кожній, у кожній оселі
Є сонячний зайчик веселий.
Та знає, який він на дотик,
Один лише сонячний котик.
Я зайчика скельцем пускаю –
Ось-ось його спритно впіймає
Мій котик-воркотик маленький.
А сонячний він – бо руденький.

***

Хвостиком за мамою,
Хвостиком за татком
Я ходжу вже третій день
Й прошу кошенятко.
Я ж його, пухнастика,
Так любити буду!
Що забуду про цукерки,
Про планшет забуду!
Навіть іграшки щодня
Кластиму в корзину.
Ну, купіть же кошеня!
Слухайтеся дитину!

Малюнки Руслана Горового

МЕДОВИЙ ТОРТИК

Від Маріанни Душар, авторки кулінарного дослідницького проєкту пані Стефа (panistefa.com)

Я не дуже люблю солодке, а отже печу зрідка, і тому в мене мало переписів на щось таке. Але перепис на тісто медового тортика дала мені чудова Наталя Бобко, а це означало, що він буде добрий. І так і склалося.

Треба взяти:

9 унцій масла,
7 унцій цукру,
12 – 13 унцій меду гречаного (або будь-якого з гострим смаком і запахом),
22 – 23 унції борошна,
1 ч. л. соди,
3 – 4 яйця,
на кінець ножа цинамону та гвоздики,
січені волоські горіхи для обсипання верху та боків.

Для сметанкового крему треба:

27 – 28 унцій сметанки (heavy cream),
1,5 склянки цукрової пудри,
ванільний цукор (на смак).

Масло, цукор і мед розтопіть і доведіть до кипіння. Обережно влийте гарячу суміш в борошно, швидко вимішайте, додайте 3 – 4 яйця (залежить від розміру). Усе вимішайте. Коли вистигне до зимного – поставте в холодильник. Це тісто любить постояти і «достигнути» упродовж хоча б 2 – 3 діб (в мене стояло тиждень у холодильнику). Але і через кілька годин його можна пекти – різниця буде лише в насиченості.

Коли тісто вистоїться, поділіть його на 10 частин. Кожну розтачайте між двома листками пергаменту, потім обріжте у формі кола чи прямокутника (як вам подобається), поколіть виделкою і печіть 5 хв при 395° F.

Важливо: якщо тісто вистоювалося кілька днів у холодильнику, то перед випіканням треба, щоб воно кілька годин побуло при кімнатній температурі. Інакше буде дуже важко розтачувати. При потребі під час розтачування підсипайте мукою.

Для крему густу масну сметану збийте з цукровою пудрою, додаючи трошки ванільного цукру. Щоб добре збилося і не пустило води, можна дати ложку кукурудзяного крохмалю, або крем де тартар, або спеціальний мікс для битої сметани (який взагалі є крохмалем). Сметанковий крем можна присмачувати, чим вам хочеться – цедрою цитрини, добрим пахучим алкоголем (коньяк чи ром), можна додати трохи розчинної кави (розчиніть її в мінімальній кількості води). Добре дати між шарами порізаний чорнослив чи сушених вишень, настояних в алкоголі.

Після перемашування торт має постояти хоча б кілька годин, щоб просякати кремом і взаємно перейти смаками. Коржі дуже добре вбирають вологу з крему і «ростуть». Верх і боки торта обмажте кремом і обсипте горішками.

Порада: не економте крем, бо якщо його замало, торт буде сухий. Пасує до нього також кулька морозива.

ГОЛОВНА УПРАВА СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

ПОЧЕСНІ ГОЛОВИ СУА

Анна Кравчук, Ірина Куровицька

Маріянна Заяць – голова СУА

ЕКЗЕКУТИВА

Ліда Яхницька – 1-ша заступниця голови
Христина Бойко – 2-га заступниця голови для справ організаційних
Надя Нинка – 3-тя заступниця голови для справ зв'язків
Ірина Бучковська – секретарка
– скарбник
Віра Кушнір – фінансова секретарка
Валентина Табака – вільна членкиня
Наталія Павленко – вільна членкиня

ГОЛОВИ ОКРУЖНИХ УПРАВ

Ярослава Глінська – Дітройт
Лариса Заїка – Філадельфія
Лідія Слиж – Нью Йорк
Оксана Лодзюк Кривулич – Нью Джерзі
Оксана Шевчук – Огайо
Катерина Івасишин – Чікаго
Катерина Таньчин – Нова Англія
Аліса Сердюк – Центральний Нью Йорк
Оля Черкас – зв'язкова віддалених
Відділів
Іванка Олесницька – зв'язкова вільних
членкинь

РЕФЕРЕНТУРИ

Ока Грицак – суспільної опіки
Анна Кравчук – стипендій
Софія Геврик – у справах культури
Оксана Лодзюк Кривулич – соціальних засобів
комунікації
Наталія Павленко – мистецтва і музею
Ольга Дроздович – архівар

КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ

Рома Шуган – голова
Рената Заяць – членкиня
Ірина Легун – членктя
Ірена Рішко – заступниця членкині
Орися Зінич – заступниця членкині
Оксана Скипакевич Ксенос – парламентарист
Лариса Тополя – українськомовний редактор журналу “Наше Життя”
Тамара Стадниченко – англословний редактор

THE NATIONAL BOARD OF THE UKRAINIAN NATIONAL WOMEN'S LEAGUE OF AMERICA, INC.

HONORARY PRESIDENTS

Anna Krawczuk, Iryna Kurowyckyj

Marianna Zajac – President

EXECUTIVE COMMITTEE

Lydia Jachnysky – 1st Vice President
Christine Boyko – 2nd VP – Membership
Nadia Nynka – 3rd VP – Public Relations
Iryna Buczkowski – Secretary
Vera N. Kushnir – Financial Secretary
Valentyna Tabaka – Officer at Large
Natalia Pawlenko – Officer at Large
Oksana Skypakewych Xenos – Parliamentarian

REGIONAL COUNCIL PRESIDENTS

Yaroslava Glinska – Detroit
Larysa Zaika – Philadelphia
Lidia Slysh – New York City
Oksana Lodziuk Krywulych – New Jersey
Oksana Shevchuk – Ohio
Katherine Iwasyszyn – Chicago
Kateryna Tanchyn – New England
Alisa Serdyuk – Central New York
Olya Czerkas – Liaison for Branches-at-Large
Ivanka Olesnycky – Liaison for Members-at-Large

STANDING COMMITTEES

Oka Hrycak – Social Welfare Chair
Anna Krawczuk – Scholarship Chair
Sophia Hewryk – Cultural Affairs Chair
Oksana Lodziuk Krywulych – Social Media Chair
Natalie Pawlenko – Arts and Museum Chair
Olya Drozdowycz – Archives Chair

AUDITING COMMITTEE

Roma Shuhan – Chair
Renata Zajac – Member
Iryna Legoun – Member
Irene (Tetiana) Rishko – Alternate Member
Irena (Orysia) Zynycz – Alternate Member
Larysa Topolya – Ukrainian-language editor of *Our Life*
Tamara S. Cornelison – English-language editor

СТИПЕНДІЙНА АКЦІЯ СУА

UNWLA, INC. SCHOLARSHIP /

CHILDREN-STUDENT SPONSORSHIP PROGRAM

171 Main St., P.O. Box 24, Matawan, NJ 07747-0024

Phone / Fax: 732-441-9530

E-mail: nazustrich@verizon.net

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ / THE UKRAINIAN MUSEUM

222 East 6th Street, New York, NY 10003

(212) 228-0110 • Fax (212) 228-1947

E-mail: info@ukrainianmuseum.org

Website: www.ukrainianmuseum.org

*Periodicals Postage Paid at New York, NY and at
Additional mailing offices (USPS 414-660).*

Measuring The Heart's Capacity.
Collage with canvas, acrylic ink on canvas. 36 x 36 inches.
©2017 PH Zalisko